

Vinařský věstník

11

2023

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	5
Sklizeň hroznů 2023 v zahraničí	17
Podpory a regulace trhu	19

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Jsou schváleny sazby hlavních zemědělských dotací roku 2023, obsahují nové ekodotace i speciální platbu pro zemědělce z malých hospodářství

Tisková zpráva — Ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL) podepsal letošní sazby pro hlavní zemědělské dotace – přímé platby. Zemědělci jejich prostřednictvím dostanou více než 20 miliard korun. Letošní novinkou je speciální platba pro malé zemědělce, platba redistributivní a také celofaremní ekoplatba za dodržování postupů prospěšných životnímu prostředí.

Ministr zemědělství Marek Výborný schválil letošní sazby pro přímé platby, které jsou součástí Strategického plánu společné zemědělské politiky na období 2023–2027. Ministerstvo zemědělství prostřednictvím těchto podpor poskytne zemědělcům za letošní rok více než 20 miliard korun. Přímé platby plynou do zemědělství zcela ze zdrojů Evropské unie.

„V letošním roce mají přímé platby několik významných novinek. Poprvé dostanou speciální dotaci malí zemědělci, kteří hospodaří na výměře do 10 hektarů. Další novou přímou platbou je platba redistributivní, kterou získají všichni žadatelé na prvních 150 hektarů svých zemědělských pozemků. Novinkou je také Celofaremní ekoplatba, jejímž cílem je podpora postupů prospěšných pro životní prostředí a klima a také důraz na udržitelnost hospodaření. Tato platba má dvě úrovně, a to základní a prémiovou s odlišnou výší sazby,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Platba pro malé zemědělce s hospodářstvím o velikosti do 10 hektarů se vyplácí na 4 hektary. Tato dotace nahrazuje všechny ostatní přímé platby, nelze o ni tedy žádat společně s jinou platbou. Zemědělec si může sám vybrat, co je pro něj výhodnější, zda platba pro malé zemědělce nebo zda raději zvolí jinou podporu.

V rámci přímých plateb bude kromě základní podpory příjmu pro udržitelnost zemědělského hospodaření (BISS) poskytována redistributivní platba (CRISS), která činí 23 procent z celkové finanční obálky přímých plateb. Také bude vyplácena Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce do 40 let (CIS-YF) a Podpory příjmu vázané na produkci (CIS, dříve VCS). Stejně jako v minulých letech zemědělci získají příspěvky na takzvané citlivé komodity, které čelí určitým obtížím a jsou obzvláště důležité z hospodářských, sociálních nebo environmentálních důvodů. V ČR jde například o chov dojníc nebo pěstování některých druhů ovoce a zeleniny.

Výše jednotlivých podpor přímých plateb jsou přepočteny dle směnného kurzu Evropské centrální banky stanovenému ke dni 29. září 2023, tj. 24,339 CZK/EUR.

V roce 2023 s ohledem na náročný přechod na novou Společnou zemědělskou politiku nebudou vypláceny zálohy na Základní podporu příjmu pro udržitelnost (BISS). Dotace bude žadatelům poskytnuta jako jediná platba a vyplácena Státním zemědělským intervenčním fondem (SZIF) od 1. prosince 2023.

**TEREZA KUBÁLKOVÁ, ZÁSTUPKYNĚ
TISKOVÉHO MLUVČÍHO MZE**

Intervence	Sazba (Kč/ha či ks)
Základní podpory příjmu pro udržitelnost (BISS)	1 760,44
Platba pro malé zemědělce	6 845,34
Doplnková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost (CRISS)	3 536,47
Doplnková podpora příjmu pro mladé zemědělce (CIS-YF)	2 255,01
Celofaremní ekoplatba – základní	1 743,16
Celofaremní ekoplatba – prémiová	9 638,24
Podpory příjmu vázané na produkci (CIS)	
CIS Chmel	15 776,05
CIS Cukrová řepa	6 937,35
CIS Ovoce vysoká pracnost	10 815,76
CIS Ovoce velmi vysoká pracnost	16 812,16
CIS Zelenina vysoká pracnost	5 236,78
CIS Zelenina velmi vysoká pracnost	14 773,04
CIS Škrobové brambory	14 412,58
CIS Bílkovinné plodiny	1 651,40
CIS Bahnice a kozy	583,16
CIS Dojnice	3 501,65
CIS Masná telata	3 597,30

PGRLF spustí 17. kolo programu Investiční úvěry Zemědělec

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s., vyhlašuje další kolo příjmu žádostí do programu Investiční úvěry Zemědělec. Již 17. kolo programu bude spuštěno ve středu 6. prosince 2023 v 9.00 hodin. Nově v rámci tohoto kola spouští PGRLF i instruktážní video „IÚZ: Jak podat žádost“ s přesnými instrukcemi, jak správně postupovat při vyplnění žádosti.

Program Investiční úvěry Zemědělec je určen malým a středně velkým podnikům v oblasti zemědělské prvovýroby, kte- ▶

ré v uplynulých 24 měsících neuzavřely smlouvu s PGRLF o poskytnutí úvěru ve stejném programu. Úvěr lze poskytnout ve výši 100 000 Kč až 10 mil. Kč, minimální doba splatnosti úvěru jsou 2 roky. Maximální částka, o kterou může být jistina v okamžiku poskytnutí úvěru snížena, je částka 400 000 Kč, ale nesmí tím být překročeno 30 % z celkové výše poskytnutého úvěru.

„Vzhledem k velkému zájmu o tento program, jsme se rozhodli jej otevřít pro další žadatele ve velmi krátké době znovu. Je to jeden z klíčových titulů, kterým PGRLF podporuje české zemědělství. Právě udržitelnost a celková výkonnost, která lze u podniků zvýšit prostřednictvím subvencí úvěrů na pořízení investičního majetku, je jeden z hlavních atributů, na který cílí program Investiční úvěry Zemědělství,“ řekl předseda představenstva PGRLF, Josef Kučera.

Veškeré informace jsou klientům k dispozici na webových stránkách společnosti v sekci KE STAŽENÍ. Limit počtu přijatých žádostí pro tohoto kolo je stanoven na 250. Samotnou žádost lze podat pouze elektronickou formou prostřednictvím formuláře, který bude dostupný po spuštění programu na <https://zadost.pgrlf.cz/>.

PGRLF/BARBORA ŠENFELDOVÁ/14. 11. 2023

Ministr zemědělství pozval všechny své předchůdce k neformální debatě o budoucnosti českého zemědělství

16. 11. 2023 – Tisková zpráva – Jedenáct českých ministrů a jedna ministryně zemědělství se dnes sešli na Ministerstvu zemědělství v Praze na Těšnově. Ministr Marek Výborný (KDU-ČSL) pozval své předchůdce na představení knihy Ministerstvo zemědělství 1938–1989. Neformálně zde diskutoval nejen o historii zemědělství v České republice, ale především o jeho budoucnosti.

„Jsem velmi rád, že se nám podařilo hostit paní ministryni a pány ministry, kteří vedli resort zemědělství v předchozích letech. Že jsme se u společného stolu sešli nejen napříč politickým spektrem, ale i novodobou historií České republiky. Měli jsme hodně témat k rozhovoru a bylo velmi zajímavé slyšet o důležitých krocích uplynulých let přímo od těch, kteří stáli v čele ministerstva i v různých přelomových okamžicích. Každý z nás samozřejmě může mít jiný pohled na věc, neshodneme se ve všem, ale na čem se shodneme je to, že nám na prosperujícím

českém zemědělství záleží,“ řekl ministr zemědělství Marek Výborný.

Setkání pořádaného ministrem Markem Výborným se zúčastnila Milena Vincenová, Petr Bendl, Jan Fencel, Ivan Fuksa, Petr Gandalovič, Marian Jurečka, Jiří Mílek, Jan Mládek, Jaroslav Palas, Miroslav Toman, Petr Zgarba.

Ministryně a ministři se dnes také spolu s ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů (ÚSTR) Ladislavem Kudrnou a jeho prvním náměstkem Kamilem Nedvěděckým zúčastnili představení knihy Ministerstvo zemědělství 1938–1989. Uvedli ji její autoři Petr Anev a Jiří Fialka.

„Publikace kolegů Petra Aneva a Jiřího Fialky Ministerstvo zemědělství 1938 až 1989 je první knihou, která popisuje historii jednoho z vládních resortů v Československu, a to v širším kontextu. Jde o zpracování problematiky, která měla velké dopady na život společnosti jak v době nacismu, tak především v době komunismu. A která také zásadním způsobem proměnila tvář venkova. Ve spolupráci s dalšími institucemi plánuje Ústav pro studium totalitních režimů v podobných počínech pokračovat,“ uvedl Kamil Nedvěděcký.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Za posledních 100 let jsme přišli o téměř milion hektarů zemědělské půdy, nejen proto si zaslouží vyšší ochranu, shodli se politici koalice SPOLU. Novelu dnes schválili poslanci v prvním čtení

29. 11. 2023 – Tisková zpráva – Novela zákona o ochraně zemědělského půdního fondu zásadně chrání nejcennější zemědělskou půdu před plošnými zábory pro obchod a skladování. Skupiny dřevin, stromořadí nebo mokřady jako krajinné prvky se nově stanou přímo součástí zemědělské půdy, aby se mohly v krajině snáze zakládat. Úprava zákona dává také prostor pro rozvoj agrovoltaiky na chmelnicích či ovocných sadech pro posílení potravinové soběstačnosti a energetické nezávislosti farem. Zvýšenou ochranu půdy podpořili také zástupci z Asociace soukromého zemědělství ČR a Zemědělského svazu ČR. Prvním čtením dnes prošla také tzv. havarijní novela vodního zákona, která přináší komplexní legislativní řešení pro havárie na vodách.

„Příští rok by měl být průlomový pro českou krajinu, díky naší novele zákona

o ochraně zemědělského půdního fondu (ZPF), která by v něm měla nabýt účinnosti, jí do budoucna zaručíme ucelenou ochranu. Půda se musí chránit a udržovat v dobrém stavu i pro další generace. Chceme, aby naše zemědělství bylo šetrné ke krajině a aby naše lesy, půda i voda zvládly co nejlépe dopady probíhající změny klimatu. Chceme proto zlepšit kondici půdy a druhovou pestrost zemědělské krajiny. Význam zemědělské půdy není jen v její schopnosti produkovat. Současná legislativa chrání environmentální funkce půdy, jakou je třeba zadržování vody, jen omezeně. I to naší novelou zákona o ochraně ZPF chceme napravit a mimo jiné převést zodpovědnost za stav krajiny na ty, kdo v ní hospodaří,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL). „Že je změna potřebná dokazují i čísla, například za posledních 100 let jsme přišli o 900 tisíc hektarů a každý rok se u nás zabere dalších 700 hektarů půdy, což odpovídá 1 000 fotbalovým hřištím. V Česku máme navíc nejvíce hal na počet obyvatel ve střední Evropě. Pro srovnání máme 1100 m² hal na 1000 obyvatel, druhé Polsko má 757 a třetí Slovensko pouze 630. Na druhou stranu tu leží ladem přes 13 000 hektarů brownfieldů,“ odůvodnil nutnost změny zákona ministr Petr Hladík s tím, že nyní je pro novelu klíčová podpora poslanců a senátorů.

Větší ochranu si zaslouží také voda. Havarijní novela vodního zákona, kterou připravilo Ministerstvo životního prostředí, stanovuje podmínky pro větší ochranu vodních toků a také upřesňuje kroky v případě havárií tak, aby se neopakovala ekologická katastrofa na řece Bečvě. „Návrh na základě zkušeností z praxe mnohem jasněji definuje, kdo má v případě havárií jak postupovat. Zvyšuje také výši sankcí za způsobení havárie. Mimo jiné zavádí kontinuální měření vypouštěných odpadních vod od vybraných znečišťovatelů a zřizuje registr, který postupně zahrne všechny výpusti ze zdrojů znečištění do vod povrchových. Novelu schválila vláda v září tohoto roku,“ doplnil k novele vodního zákona ministr Hladík.

„Jde skutečně o největší změny, pokud jde o zákon o ochraně zemědělského půdního fondu. Úspěchem číslo jedna je plnění slibu, který jsme dali, tedy že nebude zastavována ta nejkvalitnější zemědělská půda, kterou v České republice máme. Jsem také rád, že změny v zákoně výrazně posílí ochranu půdy jako nenahraditelné součásti životního prostředí, například pokud jde o erozi. V době probíhající změny klimatu ▶

a energetické krize dosud v zemědělské krajině chybí prostor také pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie, který nenaruší zemědělskou produkci a nezatíží zemědělce poplatky za odnímání půdy. Ta zůstane beze změny využívána. Díky agrovoltaice ukotvené novelou budou moci zemědělci v sadech nebo chmelnicích instalovat solární elektrárny, které svou produkcí pokryjí provoz jejich farem,” uvedl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

„Jako předseda zemědělského výboru vítám obě novely – jak novelu vodního zákona, tak novelu zákona o zemědělském půdním fondu. Jeden centimetr půdy vzniká sto let. To je důvod, proč je třeba půdu chránit, a jsem rád, že právě v tomto zákoně jsme přistoupili k této přísné ochraně zejména těch nejbonitnějších zemědělských půd první a druhé třídy. Chci říct, že je velmi důležité, že právě výstavba těch skladovacích, respektive prodejních ploch a také fotovoltaik bude zákonem na těchto nejkvalitnějších půdách zakázána. Na druhé straně nemá tento zákon ambici regulovat počet prodejen v ČR. Skladovací haly v ČR jednoznačně mohou vznikat, ovšem ne na těch nejkvalitnějších půdách. Takto je ten zákon koncipován,” doplnil Michal Kučera (TOP 09), předseda Zemědělského výboru PSP.

„Byl jsem zásadním odpůrcem fotovoltaiky na půdě, ale zejména zkušenost zemědělců v Rakousku mě přesvědčila o efektivitě a prospěšnosti agrovoltaiky pokud je realizována chytře. Ochrana půdy, ke které se vláda zavázala v programovém prohlášení, je v pořádku. O čem, věřím, budeme ještě diskutovat, je, co si představit pod pojmem vyšší veřejný zájem a kdo jej případně reprezentuje,” říká Petr Bendl (ODS), místopředseda Zemědělského výboru PSP.

„Množství nejkvalitnější zemědělské půdy v ČR není neomezené a její trvalý úbytek je vážný. Proto je třeba řešit tento stav systémově. Zemědělský svaz volá roky po definování strategické zásoby půdy v kontextu zajištění potravinové soběstačnosti a bezpečnosti. Přísnější ochranu nejbonitnějších půd vnímáme jako první krok k tomuto cíli a plně ji

podporujeme,” doplnil předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha. Novelu podpořil také Josef Stehlík z Asociace soukromého zemědělství ČR.

**LUCIE JEŠÁTKOVÁ & TISKOVÉ ODDĚLENÍ
MŽP**

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

SZIF začal vydávat rozhodnutí na nejrozšířenější dotaci – BISS

TISKOVÁ ZPRÁVA – SZIF začal vydávat rozhodnutí na nejrozšířenější dotaci – BISS. Jedná se o první výplatu dotací v rámci Jednotné žádosti podle nové Společné zemědělské politiky (SZP). Fond tak podpoří 29 827 zemědělců a farmářů, kterým v rámci podpor na jednotných žádostech za rok 2023 rozdělí okolo 30 mld. korun. BISS se vyplatí 24 296 žadatelům, mezi které se rozdělí více než 6 miliard.

„Součástí nové SZP pro programové období 2023–2024 je několik významných novinek. Poprvé dostanou speciální dotaci malí zemědělci, kteří hospodaří na výměře do 10 hektarů. Další novou přímou platbou je platba redistributivní, kterou získají všichni žadatelé na prvních 150 hektarů svých zemědělských pozemků. Novinkou je také celofaremní ekoplatba, jejímž cílem je podpora postupů prospěšných pro životní prostředí a klima a také důraz na udržitelnost hospodaření. Tato platba má dvě úrovně, a to základní a prémiovou s odlišnou výší sazby,” řekl ministr zemědělství Marek Výborný (KDU-ČSL).

„Letošní sazba BISS (Základní podpora příjmu pro udržitelnost) je 1 760 korun na hektar a CRISS/DRP (Doplňková redistributivní podpora příjmu pro udržitelnost) 3 536 korun na hektar, ta je však vyplácena jen na prvních 150 hektarů,” uvedl Josef Miškovský, ředitel Odboru přímých plateb a environmentálních podpor.

Výplata BISS pak bude probíhat od 1. 12. 2023 na základě pravomocných rozhodnutí dle zvyklosti dynamicky, stejnou frekvencí jako v letech minulých. Snahou Fondu je vydat příslušná rozhodnutí v maximálním možném rozsahu včetně

zajištění samotných výplat pravomocných rozhodnutí v co nejkratších možných termínech. Výplatu budeme provádět až do 28. 12. 2023 každý pracovní den a ve stejné intenzitě budeme pokračovat v novém roce hned od 2. 1. 2024.

Pokud potřebujete z jakéhokoliv důvodu platbu obdržet až v roce novém, neváhejte se obrátit na pracovníky regionálních pracovišť SZIF.

Výplaty finančních prostředků žadatelům na JŽ za rok 2023 budou probíhat takto:

SZIF zahájí vydávání rozhodnutí v termínech dle harmonogramu, který je pravidelně aktualizován na základě aktuálního stavu implementace administrace jednotlivých podpor. O zásadních změnách v harmonogramu budeme žadatele informovat.

Harmonogram předpokládané administrace opatření Jednotné žádosti je k dispozici ZDE.

Žadatel obdrží vydané rozhodnutí na příslušný titul prostřednictvím datové schránky.

Pokud se žadatel pravidelně do své datové schránky nepřihlašuje, je rozhodnutí považováno za doručené 10. den od momentu, kdy se v datové schránce žadatele objevilo.

Pokud se žadatel elektronicky nebo poštou vzdá práva na odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, stává se rozhodnutí pravomocné následující den po dni doručení vzdání se odvolání.

Pokud se žadatel nevzdá práva na odvolání ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení, rozhodnutí nabývá právní moci po marném uplynutí 15 dnů.

Pravomocná rozhodnutí SZIF jsou následně Fondem postupně proplácena.

Vážení žadatelé, neváhejte s Fondem aktivně komunikovat. Naším cílem je vydat do konce roku maximální počet rozhodnutí a uskutečnit co nejvíce plateb. Abychom zároveň vyšli, tak jak jste zvyklí, vstříc požadavku fyzickým osobám s případným posunem výplaty, využijte možnosti odkladu, která platí nadále i v roce 2023. Naši kolegové jsou vám k dispozici v regionech nebo na infolince.

**EVA ČEŠPIVA, TISKOVÁ MLUVČÍ, E-MAIL:
PRESS@SZIF.CZ**

Ze zahraničí

Zde jsou oficiální otázky a odpovědi Komise k novému značení vína:

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=O-JC_202301190

JS, 24. 11. 2023

Jednání o rozšíření EU

Evropská komise dne 08/11/2023 přijala balíček týkající se rozšíření Evropské Unie. Komise doporučuje zahájit jednání s Ukrajinou a Moldavskem, Gruzii udělit status kandidátské země a zahájit přístupová jednání s Bosnou a Hercegovinou, jakmile bude dosaženo nezbytné míry souladu s kritérii pro členství v EU. Evropská komise by do března 2024 měla podat Radě EU zprávu o pokroku v oblasti přijímání některých klíčových opatření EU ze strany Ukrajiny a Moldavska. Pokrok v reformách o přistoupení k EU se z velké části zastavil v Černé Hoře s ohledem na dlouhé období politické nestability, významné kroky je stále třeba realizovat i v Srbsku, Severní Makedonii nebo Albánii. Rada EU nyní bude muset doporučení Komise zvážit a přijmout rozhodnutí stran dalších kroků v procesu rozšíření EU.

FOODNET.CZ, 16. 11. 2023

Rozpočet EU pro rok 2024

Evropské instituce se dne 11/11/2023 dohodly na výši rozpočtu Evropské Unie pro rok 2024. Dohoda k rozpočtu by měla řešit nejnaléhavější důsledky krize na Blízkém východě v dotčených zemích i v EU i řadu dalších dopadů geopolitické situace v EU. Dohoda o rozpočtu na rok 2024 se týká závazků ve výši 189,4

miliardy EUR a plateb ve výši 142,6 miliardy EUR. Rozpočet na rok 2024 bude nadále podporovat probíhající hospodářské oživení a zároveň posilovat strategickou autonomii Evropy. Výdaje na ekologii a digitální technologie budou i nadále upřednostňovány, aby se Evropa stala odolnější a připravenější na budoucnost, a to i prostřednictvím programu NextGenerationEU. Kompletní rozpis jednotlivých rozpočtových položek je dostupný na stránkách Evropské komise, zahrnuje například 16,2 miliardy EUR na podporu evropských sousedů a mezinárodního rozvoje a spolupráce, 53,7 miliardy EUR na Společnou zemědělskou politiku, 47,9 miliardy EUR na regionální rozvoj a soudržnost, nebo 13,6 miliardy EUR na výzkum a inovace, z čehož největší část (12,9 miliardy EUR) poputuje na program Horizon Europe. Necelé 2,5 miliardy EUR by měly být určeny na opatření v oblasti životního prostředí a klimatu.

FOODNET.CZ, 16. 11. 2023

Přechod k udržitelnému potravinovému systému v EU

Evropská komise podcenila náklady potřebné na uskutečnění přechodu k udržitelnému potravinovému systému, jak předpokládá strategie Farm to Fork („Od zemědělce ke spotřebiteli“). Uvedla to zástupkyně generální ředitelky Generálního ředitelství Evropské komise pro zdraví a bezpečnost potravin (DG SANTE) Claire Bury. Po odchodu Franse Timmermanse a přesunu Evropské zelené dohody do portfolia výkonného místopředsedy Evropské komise Maroše Šefčoviče Evropská komise podle vyjádření Bury přistoupila k vyhodnocování toho, co se v rámci Zelené dohody podařilo, a co nikoliv. Bury uvedla, že Komise měla více přemýšlet o financování celé-

ho projektu, veřejné financování v rámci Společné zemědělské politiky se prokazuje jako nedostatečné k zajištění ambiciózních plánů Komise. Aby bylo možné plán realizovat, bude potřeba podnitit i soukromé financování a alokaci prostředků z oblastí mimo SZP.

FOODNET.CZ/7. 11. 2023

Propagace evropských zemědělských komodit a potravin

Evropská komise připravuje změny v nastavení propagačních programů pro propagaci evropských zemědělských komodit a potravin na trzích nejen v EU, ale i ve třetích zemích. Komise nově při poskytování finančních podpor plánuje zohlednit zdravotní aspekty při výběru podporovaných produktů, s ohledem na Plán boje EU proti rakovině, který Komise představila v únoru 2021, proto hrozí vyloučení některých potravin včetně červeného masa, zpracovaného masa nebo alkoholických výrobků z propagačních programů. Tyto potraviny by podle prozatímního stanoviska Komise mohly být vyloučeny z podpor pro propagaci na evropském trhu, nikoli na trhu světovém. Proti návrhu Komise se postavila Itálie, podle které je nezbytné zdůraznit, že propagační politika může hrát klíčovou roli při zvyšování udržitelnosti potravinového systému EU a zároveň při zachování podpory konkurenceschopnosti zemědělství v Evropské Unii. Podpora všech potravinářských odvětví, která přispívají k tomu, aby evropské potraviny dosahovaly požadované kvality, bezpečnosti a udržitelnosti produkce, je podle Itálie naprosto nezbytná. Vyloučení některých produktů z propagačních programů by představovalo neoprávněnou diskriminaci, odklon od pokroku v rozvoji a inovacích i ohrožení vývoje venkovských oblastí.

FOODNET.CZ/7. 11. 2023

Hodnotící analytická zpráva Komise shrnující dopady strategických plánů SZP

Evropská komise vydala dne 23/11/2023 hodnotící analytickou zprávu shrnující dopady strategických plánů Společné zemědělské politiky na plnění jejich cílů, a to se zaměřením na cíle v oblasti klimatu a životního prostředí. Strategické plány podle zjištění Komise představují posun k udržitelnému modelu zemědělství v Evropské Unii – Komise ve zprávě potvrzuje, že cílem strategických plánů SZP je vytvořit dosud nejambicióznější SZP z hlediska životního prostředí a klimatu, poukazuje ale na potřebu posílit nástroje prevence a řízení rizik a posílit přístupy k přizpůsobování se klimatu. Na období 2023 – 2027 je SZP podporována částkou 307 miliard EUR, z čehož 264 miliard EUR pochází z rozpočtu EU a dalších 43 miliard EUR z vnitrostátních fondů. Strategické plány SZP vykazují významné společné úsilí o podporu příjmů zemědělských podniků, zajištění spravedlivějšího rozdělování příjmů menším zemědělským podnikům a snížení rozdílů v příjmech v nejzranitelnějších odvětvích a znevýhodněných oblastech. Rovněž se zvyšuje společné úsilí o modernizaci zemědělských podniků a posílení konkurenceschopnosti odvětví. SZP je podle zprávy klíčová pro zachování zemědělské činnosti a pracovních míst v odlehlejších venkovských oblastech, zpomaluje opouštění půdy a vylidňování venkova. Více než 10 % přímých plateb EU, tedy zhruba 4 miliardy EUR ročně, bude přerozděleno prostřednictvím redistributivních plateb. Národní strategické plány SZP také vyčleňují 32 % celkového rozpočtu SZP na dobrovolná opatření, která podporují cíle v oblasti životního prostředí, klimatu a dobrých životních podmínek zvířat. Plány podle Komise vykazují potenciál přispět ke zmírnění změny klimatu, zejména díky významnému úsilí o postupy pro sekvestraci a ukládání uhlíku v biomase. Celkem 35 % zemědělské půdy v EU by mělo využívat opatření pro sekvestraci uhlíku i snížení emisí oxidu dusného.

FOODNET.CZ, 28. 11. 2023

DBV: Reforma SZP nebyla úspěšná a vedla ke zhroutilí dosavadního systému financování

Prezident největší německé zemědělské organizace DBV Joachim Rukwied

v uplynulém týdnu uvedl, že reforma SZP pro období 2023 – 2027 nebyla úspěšná a vedla ke zhroutilí dosavadního systému financování SZP. Pravidla SZP po roce 2027 by proto podle něj měla být zásadně upravena, mělo by dojít k odklonu od přímých plateb vyplácených na plochu ve prospěch nového systému podpor. Pro nadcházející diskuse o budoucí SZP po roce 2027 vypracovala DBV obsáhlý dokument s východiskem pro financování SZP. Podle DBV by v první řadě měly být odpovídajícím způsobem odměňovány služby v oblasti ochrany životního prostředí a klimatu, které zemědělství poskytuje společnosti. Podle Rukwieda tato oblast musí být pro zemědělce zisková, a proto je v opatřeních nezbytná finanční motivace. Posílena by také měla být konkurenceschopnost a odolnost zemědělských podniků, a to například skrze zlepšení řízení rizik a pojištění proti škodám způsobeným klimatickými jevy. Zavedena by také měla být celostátní podpora pro mladé zemědělce. Třetí oblast, která by měla být zásadněji upravena, by podle DBV měla být posílená podpora rozvoje venkova a zemědělských struktur. Pravidla SZP po roce 2027 musí být zásadně zjednodušena. Podle DBV by mělo dojít k odstranění pravidel podmíněnosti a k posílení využívání digitalizace a moderních technologií. Stanoveny by měly být minimální rozpočty pro jednotlivé oblasti financování, fondy by měly být v budoucnu spolufinancovány i na národní úrovni, část podpor by ale i nadále měla být ze 100 % financovaná EU.

FOODNET.CZ, 28. 11. 2023

Dialogy Komise se zemědělsko-potravinářským odvětvím

Výkonný místopředseda Evropské komise Maroš Šefčovič zahájil strategické dialogy Komise se zemědělsko-potravinářským sektorem, jednání zatím probíhají s největšími evropskými zástupci zemědělsko-potravinářského sektoru včetně například Copa – Cogeca, CEJA, Food Drink Europe nebo IFOAM. Do konce listopadu by měl komisař zpracovat počáteční výstupy z prvních jednání, o dalších krocích by měla rozhodnout předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen. Strategický dialog s širší skupinou respondentů by měl probíhat od ledna do března 2024, pozvánky na něj by Komise měla rozesílat do konce prosince 2023. Evropská komise je zatím v módu naslechověm,

zajímá se o vyhodnocení Evropské zelené dohody, připravuje se na budoucí nastavení zemědělské politiky. Evropská komise nicméně upozornila, že cílem strategického dialogu není snižovat ambice v oblasti Zelené dohody, jako spíše zmírnění aktuální polarizace u některých návrhů.

FOODNET.CZ, 16. 11. 2023

Nařízení o pesticidech (SUR)

Vyjednávání o udržitelném používání pesticidů

Členské státy v rámci Rady EU nadále vyjednávají o směrnici o udržitelném používání pesticidů, přičemž Španělsko by v rámci svého předsednictví rádo dosáhlo obecného přístupu Rady k této otázce do konce letošního roku. Členské státy aktuálně vyjednávají o výši národních redukčních cílů a o definici citlivých oblastí, po dvou jednáních, která proběhla v uplynulém týdnu (07/11/2023 a 10/11/2023) se ale zástupcům zatím nedaří předběžné dohody dosáhnout. Členské státy zatím naráží na rozdílná stanoviska stran toho, zda by pro národní úroveň měly být nastavovány redukční cíle, jak s nimi počítá Evropská komise, nebo méně závazné národní příspěvky. Podle Evropských médií jen Belgie, Francie, Německo a Nizozemí podporují zavedení závazných národních cílů pro redukci pesticidů, zbývající členské státy podporují spíše cestu nezávazných národních akčních plánů, ve kterých by mohlo být popsáno, jak budou jednotlivé státy k plnění evropského cíle redukce přispívat. Podle informací evropských zemědělských organizací přímý nesouhlas s nastavením závazných národních redukčních cílů vyjádřilo RO, CZ, PL, HU, LV, IT, SK, BG, EL a LT. Příští technické jednání by mělo proběhnout v termínu mezi 22–24/11/2023 a 28/11/2023, jednání na úrovni zemědělských atašé by mělo proběhnout dne 29/11/2023. Poslední jednání za španělského předsednictví je naplánováno na 11–12/12/2023.

FOODNET.CZ, 16. 11. 2023

Prohlášení COPA/COGECA k SUR: Odmítnutí Evropského parlamentu ruší ideologický přístup Komise k přípravkům na ochranu rostlin

Brusel, 22. 11. 2023 – Se zamítnutím návrhu nařízení Evropské komise o udržitelném používání přípravků na ochra-

nu rostlin (SUR) na plenárním zasedání, vyslali poslanci Evropského parlamentu rozhodující vzkaz Komisi: Nedostatek dialogu, vnucování cílů shora, neústupnost, odmítnutí vyhodnotit dopady a nedostatek finančních prostředků pro zemědělské návrhy musí okamžitě skončit!

Zemědělci a zemědělská družstva v EU budou i nadále zlepšovat svou environmentální udržitelnost, ale potřebují realistické cíle a nezbytnou podporu, dvě věci, které v textu Komise zcela chybí. COPA a COGECA důsledně odsuzují rozpor mezi politickou rétorikou a nedostatkem konkrétních řešení v tomto návrhu.

Až do samého konce se poslanci EP snažili návrh vylepšit předem dohodnutým hlasováním, ale nakonec si správně uvědomili, že to nebude stačit. Rozhodli se tedy vrátit návrh zpět ne příslušnému výboru EP, ale samotné Komisi. Tomu všemu se dalo předejít a najít řešení bez ideologických zábran a tvrdohlavosti několika rozhodujících činitelů v průběhu celého procesu!

Strategický dialog, o který usiluje předsedkyně Komise Ursula von der Leyenová, je nyní zásadnější než kdy jindy. Řešení lze nalézt pouze prostřednictvím dialogu se zemědělci a jejich družstvy, nikoliv vnucováním z pohledu zemědělců nereálných cílů!

Statistika hlasování v plénu EP k SUR 22. 11. 2023:

- Návrh EK byl v samém závěru hlasování zamítnut 229 poslanci, kteří hlasovali proti, 227 hlasovalo pro a 121 se zdrželo hlasování.
- Po tomto zamítnutí následovalo hlasování o vrácení návrhu příslušnému výboru, které však bylo zamítnuto 324 hlasy proti, 292 hlasy pro a 10 se
- V návaznosti na tento vývoj byl návrh vrácen EK, která by nyní měla na toto zamítnutí reagovat.

COPA-COGECA, 22. 11. 2023/JS

Návrh nařízení SUR zrušen

Ve středu 22. listopadu byl většinou hlasů zamítnut návrh Evropské komise na omezení používání přípravků na ochranu rostlin. Návrh mimo jiné předpokládal snížení používání přípravků na ochranu rostlin do roku 2030 na polovinu, a to i zákazem jejich používání v tzv. citlivých oblastech. Poslanci strávili téměř hodinu hlasováním o čtených po-

změnovacích návrzích k návrhu zprávy Výboru pro životní prostředí. Tyto pozměnovací návrhy však výrazně změnily stanovisko Výboru pro životní prostředí: menší snížení, delší období a výrazně méně citlivých oblastí.

Po krátké přestávce bylo v 13:34 hodin rozhodnuto: návrh Komise byl zamítnut 299 hlasy proti, 207 bylo pro, přičemž 121 poslanců se zdrželo hlasování. Řada zelených a levicových poslanců Evropského parlamentu prý také hlasovala proti tomu, co považovali za rozmělněný zákon. Návrh zpravodajky Sarah Wienerové na vrácení návrhu zpět do Výboru pro životní prostředí byl zamítnut. Proti hlasovalo 324 poslanců, pro bylo pouze 292 a 10 se zdrželo hlasování. Evropská komise proto musí předložit nový návrh.

DWV v tiskové zprávě vítá, že zákaz používání přípravků na ochranu rostlin v citlivých oblastech je prozatím mimo hru. Prezident DWV Schneider: „Návrh nařízení EU o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin (SUR) mohl ohrozit existenci velkého počtu vinařských podniků. Opakovaně jsme vedli kampaň proti zákazům používání přípravků na ochranu rostlin v citlivých oblastech, což by vedlo k faktickému zakazu používání přípravků na ochranu rostlin v těchto oblastech. Proto jsme nemohli přijmout návrhy Komise EU a Výboru pro životní prostředí EP.“ Schneider však zároveň zdůrazňuje, že DWV bude i nadále podporovat snižování používání přípravků na ochranu rostlin a rád by zůstal v dialogu s politiky a vědci. „Podporujeme cíl snižování, ale cesta navržená EU byla špatná.“

DDW/22. 11. 2023/JS

Omezení pesticidů nezískalo v Parlamentu EU většinu

Kontroverzní nařízení EU o přípravcích na ochranu rostlin (nařízení o POR) překvapivě neprošlo při hlasování v Parlamentu EU 22. listopadu. Nařízení bylo obsahovalo dalekosáhlá omezení a zákazy přípravků na ochranu rostlin v EU. Evropská komise předpokládala, že do roku 2030 dojde v EU k 50% snížení množství přípravků na ochranu rostlin. Návrh rovněž zahrnoval komplexní zákaz pesticidů v citlivých oblastech (např. městské oblasti, Natura 2000 atd.) a rozsáhlé požadavky na dokumentaci při

aplikaci pesticidů. Vinařské odvětví to masivně kritizovalo. Návrh mohl ohrozit existenci mnoha vinařských podniků, protože se požadoval úplný zákaz přípravků na ochranu rostlin v citlivých oblastech (např. Wachau a Moselle).

Ještě den před hlasováním mezinárodní média předpokládala těsnou většinu pro návrh (v oslabené podobě a s mnoha pozměňovacími návrhy). Zamítnutím se nařízení o SUR stalo historií. Pokud by Komise EU chtěla předložit nový návrh nařízení o přípravcích na ochranu rostlin, musela by zahájit zcela nový postup. Rakouská poslankyně Evropského parlamentu za Zelené Sarah Wienerová byla jako zpravodajka za Evropský parlament hlavní vyjednávačkou při přípravě návrhu nařízení SUR. Zamítnutí považuje za „černý den pro životní prostředí a evropské zemědělství“. Spoluzpravodaj Alexander Bernhuber zdůvodňuje neúspěch návrhu „částečně absurdními myšlenkami a ideologií řídicí vedení jednání“.

Prohlášení rakouského svazu vinařů
Rakouský svaz vinařů vítá odmítnutí plošného snížení ochrany rostlin bez zohlednění dosavadního úsilí jednotlivých odvětví o snížení přípravků na ochranu rostlin (integrované vinohradnictví, vysoký podíl ekologických produktů v rakouském vinařství). Rakouský svaz vinařů však bude i nadále usilovat o snížení nezbytné ochrany rostlin. Plošné zákazy, zejména v tzv. citlivých oblastech, by však ohrozily existenci velkého počtu vinařských podniků. „Je třeba poznamenat, že biodiverzita je v mnoha chráněných oblastech prokazatelně podporována právě jejich využitím jako vinic. Zejména terasy a s nimi spojené suché kamenné zídky poskytují po staletí životní prostředí druhům hodným ochrany,“ zdůraznil v úvodním prohlášení Josef Glatt, ředitel Rakouského svazu vinařů. Úsilí vinařského svazu a zemědělské komory, a to i ve spolupráci s mezinárodními organizacemi, jako je Evropské sdružení zemědělců (COPA/COGECA), se tentokrát naštěstí vyplatilo, uzavřel Glatt.

DER WINZER/23. 11. 2023/JS

AREV lituje nedostatečné politické vůle v Evropském parlamentu snížit používání pesticidů

Poté, co bylo ve Výboru Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj ▶

venkova (COMAGRI) dosaženo pozitivní dohody ohledně stanoviska k návrhu nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin (SUR), které shrnuje příspěvky a stanoviska zúčastněných stran, Evropský parlament toto odvětví ignoroval a pozměněný návrh nařízení o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin zamítl. Ve středu 22. 11. plénum Evropského parlamentu zamítlo pozměněný návrh nařízení Komise o udržitelném používání přípravků na ochranu rostlin (SUR). Tím zpochybnilo jak návrh Komise, tak snahu evropských průmyslových podniků a zúčastněných stran dosáhnout dohody, která usnadní práci vinařům v celé EU, učiní jejich podnikání ekonomicky životaschopným a především je neznevýhodní ve srovnání s jinými částmi světa.

Po intenzivní práci v posledních několika měsících plénum Evropského parlamentu návrh zamítlo 299 hlasy proti, 207 hlasy pro a 121 se zdrželo hlasování. Jednalo se o dlouhé hlasování, v němž navzdory všemu některé z přijatých pozměňovacích návrhů převzaly aspekty postoje COMAGRI k této otázce, a sice:

- 50 % cíl snížení pesticidů na úrovni EU do roku 2035;
- národní cíle snížení pesticidů ve výši nejméně 35 %;
- výchozí období mělo být 2011–2013 (nikoli 2015–2017);
- směrnice namísto závazných předpisů pro integrovanou ochranu rostlin;
- citlivé oblasti by byly definovány členskými státy;
- dosažené cíle by byly přezkoumány v roce 2029.

Analýza jmenovitého hlasování ukázala, že Zelení, většina socialistů a demokratů (S&D) a někteří členové Obnovy Evropy (RENEW), zejména členové Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin – COMENVI – hlasovali proti konečnému znění ve znění upraveném demokraticky přijatými pozměňovacími návrhy, neboť se domnívali, že není dostatečně ambiciózní. Proti hlasovala také skupina Identita a demokracie (ID) a část Evropských konzervativců a reformistů (ECR), kteří návrh Komise a jakýkoli kompromis od počátku odmítali.

Po tomto zamítnutí vyzvala zpravodajka Sara Wienerová k hlasování o žádosti o obnovení práce na textu v rámci COMENVI, které bylo těsnou většinou hlasů

(324 hlasů proti 292) zamítnuto. Nyní je na Evropské komisi, aby rozhodla, zda předloží nový návrh, nebo bude pokračovat ve stávajícím, i když je možné druhé čtení, pokud se pro něj Rada rozhodne.

AREV konstatuje, že několikaměsíční úsilí o zlepšení zjevně nerealistického návrhu předloženého Evropskou komisí bylo marné, což se projevilo v hlasování, které hází obrovskou práci dialogu a naslouchání do koše. Snahy přijít s rozumným a logickým návrhem byly zmařeny těmi, kteří tvrdili, že chtějí více omezit používání pesticidů, což je jasným důkazem jejich neschopnosti vést dialog se zemědělským sektorem. AREV lituje, že tyto politické skupiny daly přednost snovému přístupu před pragmatickým řešením a že odmítly přijmout rozhodnutí a dohody podporované většinou Evropského parlamentu, a to tím spíše, že se jedná o tak zásadní otázky s přímým dopadem na potravinovou suverenity, budoucnost venkovských oblastí včetně kultury, které jsou jako pěšáci v politické hře.

AREV proto vyzývá evropské instituce, aby našly konstruktivní řešení a nenechaly práci, kterou vykonaly zúčastněné strany, vyjít naprázdno. Vyzývá Radu, aby návrh s dosavadním pokrokem vrátila Parlamentu ke druhému čtení, a vytvořila tak nové východisko pro úpravu nařízení o SUR a jeho provádění s objektivními a realistickými kritérii. AREV rovněž vyzývá k dialogu a hledání dohody mezi politickými skupinami, která by se soustředila nejen na environmentální cíle realizované v realistických termínech a přizpůsobené opatřením, která jsou k tomuto účelu k dispozici, ale také na životaschopnost vinařského a zemědělského odvětví obecně, zaručení bezpečnosti potravin a ponechání stranou stranických zájmů a postojů vzdálených společnému dobru, které mají politický podtext v souvislosti s volbami, jež ovlivní evropské instituce v roce 2024.

AREV/AYNARD/25. 11. 2023/JS

Glyfosát

Francie: Návrat glyfosátu do vinic na dalších 10 let

Evropská komise prodlouží za zdržení Francie o 10 let povolení nejznámějšího a nejkontroverznějšího herbicidu, jehož zákaz si mnozí vinaři neřáli. Mi-

nisterstvo uvádí, že restriktivní národní rámec bude zachován. Stálý výbor pro rostlinné genetické zdroje (Scopaff), svolaný Evropskou komisí na čtvrtek 16. listopadu, opět nedosáhl většiny pro obnovení povolení glyfosátu pro použití v evropském zemědělství. Čtyři měsíce po zveřejnění zprávy EFSA (kladné stanovisko) a měsíc po prvním hlasování, které zablokovalo opětovné povolení glyfosátu v Evropě, nebyly dnes členské státy schopny dosáhnout kvalifikované většiny hlasů. Zejména díky novému zdržení se hlasování ze strany Francie se Evropská unie chystá prodloužit povolení nejprodávanějšího přípravku na hubení plevelu na světě až do roku 2033, a to v rozporu se zásadou předběžné opatrnosti a zdravotními a ekologickými důsledky, reagovala na tiskové prohlášení Liga na ochranu ptáků (LPO).

Francie potvrdila, že se zdržela hlasování, a v tiskové zprávě ministerstva zemědělství uvedla, že Francie není proti principu obnovení této molekuly, ale chce rychle omezit její používání a regulovat její používání, aby se omezil její dopad, a nahradit ji jinými řešeními, kdekoli to bude možné. Vzhledem k tomu, že nedošlo k dohodě mezi 27 členskými státy, může nyní Evropská komise jednat sama a prodloužit platnost glyfosátu na 10 let. Francie chtěla kratší období. Brusel v tiskové zprávě uvádí, že zatímco členské státy zůstávají odpovědné za vnitrostátní povolení přípravků na ochranu rostlin obsahujících glyfosát a nadále mohou omezit jejich používání na vnitrostátní a regionální úrovni, pokud to na základě výsledků hodnocení rizik považují za nezbytné, Komise nyní přistoupí k obnovení schválení glyfosátu na dobu 10 let.

Ve Francii bude glyfosát i nadále regulován: jeho používání bude nadále povoleno tam, kde neexistuje alternativa, a vláda bude prostřednictvím plánu Ecophyto pokračovat v hledání alternativ a podpoře zemědělců. Použití glyfosátu, postemergentního herbicidu se systémovým účinkem, je ve Francii již od roku 2021 omezeno na 450 g na hektar ročně. Jeho použití je omezeno pod řádkem ve vinici, s výjimkou příkře svažitých, kamenitých nebo terasovitých pozemků, kde není možné mechanické odplevelení. Francouzský přístup funguje: ve Francii jsme od roku 2017 snížili používání glyfosátu o 27 %, říká ministerstvo zemědělství.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/16. 11. 2023/JS

Německo: Komise oznámila povolení glyfosátu

Hlasování v odvolacím výboru Evropské komise o prodloužení povolení glyfosátu 16. listopadu 2023 nedospělo k tzv. kvalifikované většině, a to ani pro, ani proti prodloužení. Německo se opět zdrželo hlasování. Hlasování v Odvolacím výboru bylo nutné, protože hlasování ve Stálém výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva (SCoPAFF) dne 13. října nevedlo ke kvalifikované většině. Rozhodnutí je nyní na Komisi EU. Ta oznámila, že prodlouží povolení pro glyfosát na dobu 10 let za určitých nových podmínek a omezení. Své rozhodnutí opírá o komplexní posouzení bezpečnosti provedené Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) a Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA) společně s členskými státy EU. Spolkový ministr zemědělství Cem Özdemir v tiskové zprávě vydané jeho ministerstvem interpretoval zdržení se hlasování Německa jako nesouhlas s opětovným povolením glyfosátu. Rád by hlasoval proti, ale ve spolkovém kabinetu neexistuje společné stanovisko.

Povolování přípravků na ochranu rostlin obsahujících glyfosát na vnitrostátní úrovni je záležitostí členských států, uvedla Komise ve svém prohlášení a dodala, že tyto státy budou mít i nadále možnost omezit používání těchto přípravků na ochranu rostlin na vnitrostátní a regionální úrovni, pokud to budou považovat za nezbytné na základě výsledků posouzení rizik, zejména s ohledem na nezbytná opatření na ochranu biologické rozmanitosti. V německé koaliční dohodě bylo sjednáno

odstranění glyfosátu z trhu do konce roku 2023, což bylo také provedeno nařízením, kterým se mění nařízení o aplikaci přípravků na ochranu rostlin. Podle tiskového prohlášení Cema Özdemira bude nyní Spolkové ministerstvo zemědělství velmi pečlivě zkoumat, co z rozhodnutí Komise vyplyne a jaké existují národní možnosti opatření, aby byla koaliční dohoda co nejvíce realizována. Protože dokud je účinná látka glyfosát v EU povolena, píše Spolkové ministerstvo životního prostředí, není v silách spolkové vlády zcela zabránit jeho používání.

DDW/16. 11. 2023/JS

Budoucnost glyfosátu

Členské státy nedosáhly dne 16/11/2023 během zasedání odvolacího výboru kvalifikované většiny pro obnovení nebo zamítnutí prodloužení licence na používání glyfosátu v EU. Pro obnovu na deset let podle původního návrhu Komise se vyjádřilo 17 zemí, 3 země byly proti, 7 se zdrželo. Tato skupina představovala 55 % zemí EU (zde byla podmínka splněna) a 41 % obyvatelstva (zde podporovatelé nedosáhli na potřebných 65 %). V souladu s právními předpisy EU a vzhledem k absenci považované většiny pro jednu z možností je nyní Komise povinna přijmout rozhodnutí sama, a to před 15/12/2023. Podle vyjádření na stránkách Komise nyní Komise na základě komplexních posouzení bezpečnosti provedených Evropským úřadem pro bezpečnost potravin (EFSA) a Evropskou agenturou pro chemické látky (ECHA) přistoupí k obnovení schválení licence na pou-

žívání glyfosátu v Unii na dobu 10 let, ale s výhradou určitých nových podmínek a omezení. Mezi omezení by měl patřit zákaz předsklizňového použití glyfosátu jako desikantu, zavedena by měla být opatření i na ochranu necílových organismů. Za vnitrostátní povolení přípravků na ochranu rostlin i nadále odpovídají členské státy, které tak i nadále mohou jejich používání na vnitrostátní a regionální úrovni omezit, pokud by to na základě posouzení výsledků považovaly za nezbytné.

FOODNET.CZ, 21. 11. 2023

PIWI

Na mezinárodní soutěži vín PIWI International Wine Challenge 2023 získalo nejvyšší hodnocení víno z Moravy

Na mezinárodní soutěži vín PIWI odrůd pod patronací PIWI International, která se konala 22. října ve Falci, bylo hodnoceno téměř 200 vín z 9 zemí Evropy: Německa (74), Itálie (45), Rakouska (35), Švýcarska (17), České republiky (15), Francie (3), Španělska (3), Polska (2) a Nizozemska (1). Hodnotitelé pocházeli z Itálie, Švýcarska, Rakouska a Německa.

Nejvyššího hodnocení (98 bodů) dosáhla Saphira 2021, výběr z bobulí, z České republiky z vinařství Ing. Miroslav Volařík. V těsném závěsu se umístila Theia (97 bodů), slámové víno, z vinařství Nove Lune v italském Cenate Sopra. Celkem bylo medailemi oceněno 147 vín, z toho 8 vín velkou zlatou medailí Top Gold, 34 zlatými a 105 stříbrnými medailemi. Oceněná vína jasně ukazují, že s PIWI odrůdami je třeba na trhu už počítat.

Vína oceněná velkou zlatou medailí

Stát	Vinařství	Víno	Body
Česko	Ing. Miroslav Volařík, Mikulov	Saphira, výběr z bobulí, 2021	98
Itálie	Nove Lune, Lombardie	Theia (Helios + Bronner + Solaris), slámové víno, 2022	97
Rakousko	Charakterweine Josef Scharl, Štýrsko	Souvignier gris, sekt, 2020	96
Švýcarsko	Agroscope	Divico barrique, zemské víno, 2021	96
Rakousko	Weinbauernhof Fam. Diem, Zellendorf	Donauveltliner, 2022	96
Německo	Weinkonvent Dürrenzimmern eG	Cabernet blanc, jakostní víno, 2022	96
Česko	Ing. Miroslav Volařík, Mikulov	Saphira, výběr z hroznů, 2022	96
Německo	Winzergerossenschaft Britzingen Markgräflerland eG	Souvignier gris, ledové víno, 2022	96

Vína z České republiky oceněná zlatou a stříbrnou medailí

Vinařství	Víno	Body
Milan Vašíček, Prušánky	Donauriesling, pozdní sběr, 2022	95
Ing. Miroslav Volařík, Mikulov	Solaris, výběr z hroznů, 2022	93
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Rinot, pozdní sběr	93
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Laurot, pozdní sběr, 2020	92
Vinařství Baláž, Dolní Dunajovice	Hibernal, pozdní sběr, 2022	91
Ing. Miroslav Volařík, Mikulov	Johanniter, pozdní sběr, 2022	91
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Rinot + Savilon + Vesna, jakostní šumivé víno	90
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Laurot, pozdní sběr, biovíno, 2021	89
Vinařství Baláž, Dolní Dunajovice	Solaris, výběr z hroznů, 2022	89
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Cuvée (Malverina, Savilon, Vesna), bio, 2021	88
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Vesna, pozdní sběr, 2021	87
VINSELEKT MICHLOVSKÝ a.s., Rakvice	Malverina, pozdní sběr, 2019	87

Úplné výsledky soutěže naleznete na adrese <https://piwi-international.org/wp-content/uploads/2023/11/PIWI-INT-Wine-Challenge-Ergebnisse-2023.pdf>

JIŘÍ SEDLO, 11. 11. 2023

PIWI odrůdy v Německu

V Německu bylo v roce 2022 osázeno celkem 2 049 ha TOP 10 bílými PIWI odrůdami a 1 878 ha TOP 10 modrými PIWI odrůdami. To činí celkem 3 926 ha. Další modré a bílé PIWI odrůdy se pěstují na 58 ha. Při celkové ploše vinic v Německu 103 421 ha v roce 2022 to odpovídá podílu 3,8 %. Deset nejvýznamnějších bílých PIWI odrůd představovalo v roce 2021 necelých 970 ha a přibližně 2 050 ha v roce 2022, což odpovídá meziročnímu nárůstu o více než 1 000 ha (+112 %).

Regent je s velkým odstupem nejčastěji pěstovanou PIWI odrůdou, avšak zažívá mírný pokles a v jižních pěstelských oblastech Německa je částečně vytlačována kvůli své horší odolnosti a brzkému dozrávání. V severních oblastech je však ceněna její tmavá barva a brzké dozrávání.

Podíl PIWI odrůd na celkové ploše vinic je vysoký zejména ve Šlesvicku-Holštýnsku (69 %), Dolním Sasku (60 %), Braniborsku (46 %), Meklenbursku-Předním Pomořansku (26 %) a Durynsku (23 %).

Nezanedbatelné množství sazenic PIWI odrůd se z Německa vyváží. Na jedné straně jde o vývoz do tradičních vinařských zemí, jako jsou např. Francie, Španělsko a Itálie, které snáze uvádějí na trh víno z nových odrůd révy vinné, protože ty se obvykle neuvádějí na etiketě, na etiketě je jako hlavní údaj uvedena oblast nebo region. Na druhé straně se

vyváží také do nových vinařských zemí, jako je Dánsko, Nizozemsko a Švédsko. V těchto zemích je rozhodující pro výběr odrůdy a pěstování PIWI odrůd také jejich odolnost vůči houbovým chorobám a tendence k dřívějšímu dozrávání.

Zájem o PIWI odrůdy neustále roste. To je patrné i z vývoje jednotlivých odrůd v roce 2021 a 2022. Zejména bílé odrůdy se vysazují stále častěji, což je jistě dáno současnou situací na trhu s bílým vínem. V současné době (v roce 2022) tvoří PIWI odrůdy přibližně 3,8 % německé plochy vinic. Podle reálných odhadů bude v Německu v roce 2028 činit podíl vinic s PIWI odrůdami kolem 10 %.

Více na adrese: https://piwi-international.org/wp-content/uploads/2023/11/2023_ddw13_34-36_Richter_PIWI_ipad.pdf

PIWI-INTERNATIONAL.ORG/BARBARA RICHTER/7. 11. 2023/JS

Odrůda	Plocha (ha) 2021	Plocha (ha) 2022	Změna 22/21 (%)	Odrůda	Plocha (ha) 2021	Plocha (ha) 2022	Změna 22/21 (%)
Cabernet blanc	237	576	143	Regent	1666	1627	-2
Solaris	179	348	94	Cabernet Cortis	48	71	47
Southern gris	140	301	114	Pinotin	29	49	68
Johanniter	132	221	67	Satin noir	22	44	99
Sauvignac	69	194	182	Cabertin	17	27	62
Muscaris	103	182	76	Prior	17	18	3
Phoenix	45	81	80	Rondo	8	13	61
Sauvitage	26	69	164	Monarch	9	12	29
Calardis blanc	17	52	216	Levitage	8	9	24
Helios	18	25	38	Cabernet Cantor	2	8	302
Součet	967	2 049	112	Součet	1826	1878	3

Nové genomické techniky, uhlík

Nové genomické techniky

EP zveřejnil 16. 10. 2023 návrh zprávy o NGT

Zpravodaj COMENVI (EPP) a zpravodaj COMAGRI se rozhodli urychlit legislativní proces v EP. Zpravodaj COMAGRI zprávu nepředloží a poslanci COMAGRI mají do 9. listopadu čas na předložení pozměňovacích návrhů k návrhům EK. COMAGRI bude formálně hlasovat v prosinci a COMENVI učiní totéž. Cílem předsednictví Rady je v prosinci také definovat vyjednávací pozici Rady, aby bylo možné zahájit jednání v rámci dialogu na počátku roku 2024.

Německé ministerstvo školství a výzkumu plánuje vyčlenit 50 milionů eur na výzkum a vývoj v oblasti NGT

Spolkové ministerstvo pro vzdělávání a výzkum v Německu plánuje v příštích čtyřech letech vyčlenit 50 milionů eur na výzkum nových technik šlechtění rostlin s cílem podpořit vývoj plodin přizpůsobených klimatickým podmínkám a vysoce výkonných plodin s využitím inovativních metod šlechtění. Ministryně pro výzkum Bettina Stark-Watzingerová se domnívá, že nové šlechtitelské techniky nabízejí potenciál pro efektivní a bezpečné šlechtění rostlin. Přidělení finančních prostředků však vyvolalo obavy v koaliční vládě: ministryně životního prostředí Steffi Lemke a ministr zemědělství Cem Özdemir, oba členové Strany zelených, vyjádřili výhrady. Některé organizace, včetně Německé výzkumné společnosti (DFG) a Národní akademie věd Leopoldina, podporují povolení nových genomických technik v ekologickém zemědělství, protože mohou pomoci zlepšování plodin a snížit potřebu chemické ochrany rostlin.

BNN, Bio Austria a OPTA důrazně odmítají návrh nařízení Evropské komise o novém genomovém inženýrství, AFBV a WGG rozhodnutí vítají a žádají o vysvětlení

Napříč EU vyjádřily některé organizace, Spolkový svaz pro přírodní prostředí (BNN), Evropská zpracovatelé a prodejci biopotravin (OPTA), BIO Rakousko a Francouzská asociace pro rostlinné biotechnologie (AFBV) spolu se svým německým partnerem Vědecké sdružení pro genomiku a genetickou techniku (WGG), rozdílné názory na návrh naří-

zení Evropské komise týkající se nových genomických technik.

Některá ekologická sdružení, jako například BNN a OPTA, návrh nařízení Evropské komise o NGT důrazně odmítají, neboť se domnívají, že návrh nařízení „ohrožuje ekologické zemědělství a potravinářství a není v souladu se strategií Evropské unie Od zemědělce ke spotřebiteli, jejímž cílem je podporovat udržitelné a ekologické zemědělství. Tvrdí, že NGT jsou neslučitelné se zásadami ekologického zemědělství a se způsobem, jakým spotřebitelé vnímají ekologické produkty, a jejich hlavní obavou je, že povolení NGT může ohrozit ekologické podniky v Evropské unii. Z tohoto důvodu vyzývají ekologické svazy a podniky, aby se účastnily konzultačního procesu Evropské komise k návrhu nařízení, a žádají povinné označování nových genomických technik v celém hodnotovém řetězci, aby byla zajištěna transparentnost a bezpečnost spotřebitelů.

Na druhou stranu AFBV a WGG jsou potěšeny návrhem Evropské komise přizpůsobit regulaci geneticky modifikovaných rostlin novým genomickým technikám (NGT) a zdůrazňují význam zjednodušení a vyjasnění kritérií pro NGT rostliny. Obě organizace požadují vyjasnění typů křížení a zasazují se o svobodu volby pro ekologické zemědělce a trhy, pokud jde o používání rostlin a produktů NGT-1.

Stella Kyriakidesová, komisařka, na kongresu Euroseeds podpořila nové genomické techniky a rostlinný reprodukční materiál

Komisařka EU pro zdraví a bezpečnost potravin Stella Kyriakidesová vyjádřila 18. října na kongresu Euroseeds podporu novým genomickým technikám (NGT) a rostlinnému reprodukčnímu materiálu (PRM). Ve svém projevu zdůraznila význam NGT pro urychlení inovací v zemědělství, zajištění bezpečnosti a poskytování dostupných a cenově dostupných rostlin, které přinášejí prospěch zemědělcům, diverzifikují potravinový systém, zvyšují konkurenceschopnost a splňují požadavky spotřebitelů na udržitelnost a výživu. Pokud jde o rostlinný reprodukční materiál, komisařka zdůraznila význam přísnějších požadavků na nové odrůdy rostlin, které pomáhají zemědělcům čelit výzvám. Navrhla rozšířit tyto požadavky i na zeleninu a ovoce, aby se připravily na budoucí výzvy a předešlo se vyšším nákladům.

Tribunál Evropské unie zamítl žaloby proti schválení transgenních rostlin

Dne 18. října 2023 zamítl Tribunál Evropské unie dvě žaloby podané společností Testbiotech proti schválení dovozu geneticky modifikovaných rostlin, konkrétně sóji a kukuřice, udělenému společnosti Bayer. Společnost Testbiotech podala žaloby proti rozhodnutím Komise EU o vydání povolení k uvedení těchto geneticky modifikovaných plodin na trh s tím, že související rizika nebyla řádně posouzena, jak to vyžaduje zákon.

Tribunál však tvrzení společnosti Testbiotech nepodpořil a dospěl k závěru, že rozhodnutí Komise EU neobsahují právní chyby. Soudní dvůr zdůraznil, že orgány EU mají ve složitých rozhodovacích procesech značnou volnost uvážení.

Dotčené geneticky modifikované rostliny, které představují kombinaci různých modifikovaných znaků, byly schváleny pro dovoz a použití v potravinách a krmivech v lednu 2021. Tyto rostliny jsou odolné vůči herbicidům a produkují insekticidy. Argumenty společnosti Testbiotech zahrnovaly obavy ohledně zkoumání interakcí mezi těmito znaky, což Soudní dvůr shledal jako nevymahatelný právní argument, neboť předpisy EU takové zkoumání výslovně nevyžadují. Soudní dvůr se nevyjádřil k vědecké nezbytnosti takových zkoumání o požadavku na taková posouzení rizik, o který se zasazovaly některé společnosti.

Technický výbor indického nejvyššího soudu doporučil zákaz geneticky modifikovaných plodin tolerantních k herbicidům

Přestože je Indie významným producentem základních potravinářských plodin a druhým největším na světě, geneticky modifikované (GM) potravinářské plodiny nebyly v zemi zavedeny. Zatímco Bt bavlník, který byl vyvinut tak, aby odolával škůdci bolševníku růžovému, byl zaveden před 20 lety, žádná jiná geneticky modifikovaná plodina, ať už potravinářská nebo nepotravinářská, nezískala povolení k pěstování v Indii.

Technická expertní komise indického soudu nedávno doporučila zákaz pěstování plodin tolerantních k herbicidům. V důsledku toho může trvat několik let, než GM potravinářské plodiny získají v zemi povolení, vzhledem k tomu, že vláda rozhodnutí soudu respektuje. ▶

Měla by být zrušena regulace genetiky upraveného ovoce a zeleniny? Čínští vědci předkládají své argumenty pro přijetí nejmodernějších zemědělských nástrojů

Pokrok v technologiích editace genů, jako jsou CRISPR a TALEN, nabízí nové možnosti pro zlepšení plodin a potravin. Přijetí potravin upravených genem však naráží na problémy související s výzkumem bezpečnosti, různými mezinárodními předpisy a vnímáním veřejnosti.

Pro podporu potravin upravených genem je zásadní posílit výzkum bezpečnosti, harmonizovat globální předpisy a zvýšit informovanost veřejnosti. Čínský vědecký článek se zabývá vývojem a použitím genové editace v ovoci a zelenině, podává přehled právních předpisů a globálních postojů k potravinám upraveným genem a nabízí pohled na budoucnost této technologie.

AREV/AYNARD/8. 11. 2023

Ze zasedání Rady EU pro zemědělství a rybolov dne 20. 11. 2023

Nové genomické techniky – současný stav

Chorvatsko navrhlo řešení týkající se nařízení o NGT, které zohledňuje pohled širší veřejnosti. Jeho návrh zavádí doložku o "opt-out" a zdůrazňuje nutnost respektovat subsidiaritu zemí. Podle tohoto návrhu by bylo zemím poskytnuto sedmileté období na přizpůsobení. Během této doby by Evropská komise provedla posouzení dopadů na zemědělství, životní prostředí a zdraví. Členské státy by se pak rozhodly, zda budou pokračovat v používání NGT, nebo ne, poté, co by vyhodnotily technologie a konkurenceschopnost.

Nařízení o NGT typu 1:

- Zpracování: Země jako Portugalsko, Finsko, Švédsko, Dánsko, Česká republika, Bulharsko a Řecko zdůraznily, že zavedení NGT typu 1 na trh by pomohlo EU dosáhnout cílů Zelené dohody a F2F a zároveň zlepšit podmínky a konkurenceschopnost zemědělců. Na rozdíl od Chorvatska však žádají, aby se s NGT typu 1 zacházelo jako s konvenčními a ekologickými produkty, zejména po pozitivních výsledcích, které ukázala analýza Komise a EFSA.

Na druhé straně země jako Rakousko a Německo požadovaly, aby se přísnější pravidla vztahovala na všechny NGT, a vyzývaly k dodržování zásady předběž-

né opatrnosti. Podle nich by měl návrh zohledňovat spíše kvalitu než rychlost (Slovinsko, Rakousko, Maďarsko).

- Označování: Obecně se většina vystupujících zemí shoduje na tom, že NGT typu 1 by neměly být označovány podle pravidel GMO. Portugalsko zmiňuje, že jsou nutná zjednodušená pravidla, protože stávající pravidla pro GMO jsou příliš složitá, zatímco Rumunsko a Itálie vysvětlují nutnost zaručit NGT typu 1 rovnost s ekologickými a klasickými plodinami, protože odlišné zacházení by mělo negativní dopad na obchod se třetími zeměmi. Naopak Německo, Rakousko a Litva požadují vyšší úroveň sledovatelnosti a Slovensko tvrdí, že označování NGT T1 pomůže spotřebitelům v celé EU při informovaném výběru. Česká republika navrhuje označovat pouze osivo.

- Patentovatelnost: Všechny země se shodly, že tato otázka nebyla dostatečně prodiskutována. Rakousko a Kypr výslovně žádaly, aby patenty na NGT nebyly povoleny, protože by podkopávaly konkurenceschopnost trhu a bránily malým a středním podnikům, což by umožnilo vznik monopolů.

Nařízení o NGT typu 2:

Všechny země se shodly na tom, že s NGT typu 2 by se mělo nadále zacházet, sledovat a označovat podle klasického nařízení o GMO. Komise EU odpověděla, že NGT1 by neměly podléhat stejným pravidlům jako GMO, protože k tomu není žádný objektivní důvod ani není třeba vyžadovat jejich sledovatelnost, a uznala, že patenty jsou pro členské státy jednou z nejdůležitějších otázek. Přijme následná opatření, pokud budou odůvodněna skutečnými důkazy.

AREV/AYNARD/21. 11. 2023/JS

Rada EU přijala stanovisko k právnímu rámci pro certifikaci odstraňování uhlíku

Rada Evropské Unie přijala dne 17/11/2023 stanovisko k právnímu rámci pro certifikaci odstraňování uhlíku. Cílem tohoto dobrovolného rámce by mělo být usnadnit a urychlit zavádění vysoce kvalitních činností odstraňování uhlíku v EU, zlepšit dopad na klima a bojovat proti greenwashingu. Návrh Komise zavádí pravidla pro monitorování, vykazování a ověřování odstraňování uhlíku. Tím, že doplní úsilí o snížení emisí skleníkových plynů, přispěje k ambicióznímu cíli EU dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality, jak

je stanoveno v evropském právu v oblasti klimatu. Navrhované nařízení se vztahuje na různé typy odstraňování uhlíku, včetně trvalého ukládání uhlíku prostřednictvím průmyslových technologií (BECCS) a přímé zachycování a ukládání uhlíku ze vzduchu (DACCS), hospodaření s uhlíkem a ukládání uhlíku v dlouhodobých výrobcích. Rada EU ale působnost rámce rozšiřuje i o činnosti, které kromě odstraňování uhlíku zahrnují i typy uhlíkového zemědělství, které snižují emise ze zemědělské půdy, pokud celkově vedou ke zlepšení bilance uhlíku v půdě. Činnosti, které nevedou k pohlcování uhlíku nebo ke snižování emisí z půdy, by do působnosti nařízení neměly být zahrnuty. Rada zachovává klíčové prvky dvoustupňového procesu certifikace a dobrovolnou povahu certifikace. Aby provozovatelé mohli požádat o certifikaci, budou muset předložit komplexní informace o dané činnosti a jejím předpokládaném souladu s kritérii Q.U.A.L.I.T.Y certifikačnímu orgánu, který následně provede nezávislý audit, aby tyto informace ověřil, a – pokud jsou kritéria splněna – vydá certifikát. Certifikační orgán bude muset provádět pravidelné recertifikační audity, aby znovu potvrdil shodu činnosti, a to nejméně každých pět let. Komise by ale podle stanoviska Rady měla čtyři roky po vstupu nařízení v platnost zřídit společný elektronický registr pro celou EU, v němž budou uchovávány dokumenty související s certifikačním procesem, a to včetně certifikátů a shrnutí certifikačních auditů, aby usnadnila přístup veřejnosti k těmto informacím. Komise by měla do roku 2028 provést přezkum nařízení. Rada tímto schválila svoje stanovisko pro další vyjednávání s Evropským parlamentem, ten ale zatím svou pozici nepřijal. Trialogy budou zahájeny poté, co stanovisko přijme i Parlament. Hlasování pléna Evropského parlamentu o vlastní pozici je naplánováno na 21/11/2023.

FOODNET.CZ, 21. 11. 2023

Obaly na víno

Verallia představila láhev Bordeaux „light“

Nová láhev „Bordeaux Air 300G“ váží pouhých 300 gramů a je jednou z nejlehčích lahví Bordeaux, které jsou v současné době na trhu k dispozici. Lehkou láhev vyvinula společnost Verallia, ▶

největší evropský výrobce skleněných obalů na potraviny a nápoje. Podle společnosti láhev o hmotnosti 300 gramů nedělá kompromisy v ikonických a estetických konturách, které charakterizují klasickou láhev Bordeaux po celé generaci, a je k dispozici ve třech barvách: antické zelené, bílé a světle zelené. Lze ji také dodat se dvěma různými hrdly – pro korek a šroubovací uzávěr. Snížení hmotnosti lahví je významným strategickým úkolem pro vinařské odvětví, které chce splnit své závazky v oblasti snižování emisí CO₂. Láhev se podílí na uhlíkové stopě láhve vína přibližně 40 procenty.

WEINWIRTSCHAFT/13. 11. 2023/JS

Jaká je ekologičtější alternativa skleněné láhve na víno?

Studie Welow analyzuje skutečný problém pro ochranu životního prostředí u vína, který pochází z překvapivého a často opomíjeného zdroje: z jeho obalu. Víno je jedním z mála produktů, jehož obal znečišťuje životní prostředí téměř stejně jako produkt samotný – jedna láhev vypouští 358 g CO₂, což představuje 40 % celkové uhlíkové stopy vína. Dobrá míra recyklace skla (88 % podle společnosti Citeo) nestačí k tomu, aby vykompenzovala obrovské množství energie potřebné k jeho výrobě nebo recyklaci. A co alternativy, například užitelsky přívětivý formát BiB? Čtyřikrát méně znečišťující než sklo, jeho kartonový obal nabízí zajímavou alternativu pro spotřebu stejného výrobku při nižších emisích CO₂. Nebalené víno také ušetří na obalech, ale jeho obliba je mimo velká města stále okrajová. Za účelem odhadu dopadu ekologických opatření v souvislosti s vínem analyzovala společnost Welow tři scénáře spotřeby – první scénář průměrného francouzského spotřebitele, který nezmění své spotřební návyky, druhý scénář spotřebitele, který přestane používat skleněné obaly pouze pro potraviny, a poslední scénář spotřebitele, který přestane používat sklo pro potraviny a většinu svých vín bude kupovat volně ložené a v BiB a na sklo přejde pouze ve výjimečných případech. Ve všech případech spotřebitelé 2 a 3 nekupují méně výrobků než spotřebitel 1, pouze mění obaly. U spotřebitele 3 se předpokládá, že přejde na BiB u vína, hliníkové plechovky u piva a plastové nebo kartonové obaly u potravin.

Přechod od lahví u vína a piva sníží uhlíkovou stopu o 1,6 kg na osobu a měsíc, což představuje snížení o 39 % ve srovnání s uhlíkovou stopou prvního scénáře. Vyhnutí se skleněným obalům na potraviny snižuje uhlíkovou stopu o 1,1 kg CO₂ měsíčně, což je 27 % oproti prvnímu scénáři. Není překvapením, že náklonnost Francouzů k vínu vychází z estetického hlediska – výrazné preference skleněných lahví. Podle studie Dynata 2022 jich 75 % pije víno pouze v tomto obalu. Ačkoli je sklo obecně preferováno pro svou schopnost uchovat víno po dlouhou dobu, je tato preference diskutabilní vzhledem k tomu, že 4 z 5 lahví jsou spotřebovány ihned po naplnění. Spotřebitelé vína z BiB (16 %), nebaleného vína (6 %) nebo plechovek (5 %) by jako hlavní kritéria vysvětlující jejich preference uvedli cenu, objem, kvalitu a pohodlí.

Emise CO₂ na jednotku objemu zabaleno výrobku:

- sklo: 0,497 kg ekvivalentu CO₂ (na základě evropské míry recyklace skla 77 %),
- BiB: 0,13 kg ekvivalentu CO₂,
- plast: 0,11 kg ekvivalentu CO₂,
- karton: 0,1 kg ekvivalentu CO₂,
- hliník: 0,25 kg ekvivalentu CO₂.

HOTELSECONEWS.COM/15. 11. 2023/JS

Žádná kvóta pro vratné obaly na víno v EU?

V rámci novely nařízení o obalech navrhla Evropská komise zavedení povinných kvót pro opakovaně použitelné obaly na nápoje. Výbor Evropského parlamentu pro životní prostředí (ENVI) nyní přijal doporučení k navrhovanému nařízení. Ve svých pozměňovacích návrzích vypouští z návrhu Komise konkrétní seznam jednotlivých druhů alkoholických a nealkoholických nápojů, pro které mají být opakovaně použitelné kvóty zavedeny, a místo toho chce rozlišovat pouze mezi alkoholickými a nealkoholickými nápoji.

Návrh Výboru pro životní prostředí stanoví pouze dvě výslovné výjimky: Obaly na víno a šumivé víno by měly být vyňaty z povinných kvót pro opakované použití. Podle pozměňovacích návrhů by však na rozdíl od návrhu Komise byla zavedena povinná kvóta pro opakovaně použitelné obaly na lihoviny: 10 % od 1. ledna 2030 a 25 % od 1. ledna 2040. Menší společnosti by byly z po-

vinnosti opakovaně použitelných kvót i nadále vyňaty. Co by však mělo zůstat zachováno pro víno a šumivé víno, jsou dodatečné informace o obsahu obalu na etiketě, konkrétně tedy materiálové složení obalu. Ty by podle pozměňovacích návrhů výboru měly být uvedeny ve srozumitelných piktogramech, aby se spotřebitelům usnadnilo třídění, měly by být případně doplněny QR kódem nebo jinými digitálními nosiči informací.

DDW/31. 10. 2023/JS

Víno by mělo zůstat výjimkou v zálohování obalů

Evropský parlament na svém zasedání 23. listopadu přijal zprávu Výboru pro životní prostředí (ENVI) o plánovaném nařízení o obalech a obalových odpadech velkou většinou – 426 hlasů pro, 125 proti a 74 se zdrželo hlasování. Přijat byl rovněž pozměňovací návrh předložený Výborem pro životní prostředí, který vyňal obaly na víno a šumivé víno z kvót na opakovaně použitelné obaly plánovaných Komisí; tyto obaly mají být rovněž nadále vyňaty z povinnosti zálohování. Komise původně plánovala kvóty pro opakovaně použitelné obaly na víno ve výši 5 % od roku 2030 a 15 % od roku 2040.

Změna rovněž přijala obecnou povinnost opakovaně použitelných kvót pro všechny ostatní alkoholické nápoje, včetně lihovin. Od 1. ledna 2030 se má prostřednictvím systému opakovaného použití vybírat 10 procent a od 1. ledna 2040 25 procent. Společností, které uvádějí na trh méně než 1 000 kg obalového materiálu ročně nebo jsou malými podniky podle definice EU, se tato nařízení netýkají. Přijatá zpráva je podkladem pro jednání s Radou ministrů, která musí ještě zaujmout stanovisko. Jakmile stanoví svůj postoj, začne tzv. trialog, na jehož konci bude k dispozici konečné znění nařízení.

DDW/23. 11. 2023/JS

Antimonopolní opatření v Itálii: nárůst nákladů na lahve na víno o 58 %

Prudce rostoucí náklady na skleněné lahve, které se během 18 měsíců zvýšily o 58 %, ohrožují konkurenceschopnost italského vína na domácím i zahraničním trhu, kde poprvé po více než deseti ▶

letech poklesl prodej vína Made in Italy v hodnotovém vyjádření (-1 %). Tvrdí to společnosti Coldiretti a Filiera Italia, které na tuto anomálii upozornily v souvislosti se zahájením vyšetřování Úřadu pro hospodářskou soutěž a trh kvůli údajné dohodě omezující hospodářskou soutěž při prodeji skleněných lahví.

Podle analýzy Centro Studi Divulga na vzorku 300 společností v období prosinec 2021 – květen 2023, pokud byl v roce 2022 skokový nárůst nákladů odůvodněn cenovými špičkami u elektřiny (543 eur za MWh) a plynu (233 eur za MWh), následný pokles kotací energií však neměl pozitivní vliv na ceny skla. Vzhledem k rostoucím nákladům v letošním roce, zdůrazňují Coldiretti a Filiera Italia, dochází ke zpomalení prodeje v zahraničí, zejména ve Spojených státech, které jsou hlavním odbytištěm italského vína, přičemž v prvních sedmi měsících roku 2023 došlo k 8% poklesu. To představuje potíže pro odvětví, které je s hodnotou 7,8 miliardy eur první položkou v národním zemědělsko-potravinářském exportu, nucené čelit letošnímu silnému omezení sklizně způsobenému klimatickými změnami. Výsledkem je, že Itálie poprvé po sedmi letech ztratila prvenství jako výrobce vína v Evropě a na světě s odhadovanou produkcí 43,9 milionu hektolitrů, což je o 12 % méně než v loňském roce, zatímco vedoucím výrobcem se stala Francie s 45 miliony hektolitrů, což je o 1,5 % více než v předchozím roce.

GIORNALEDIPUGLIA.COM/10. 11. 2023/JS

Kartel výrobců lahví v Itálii?

Italský Úřad pro hospodářskou soutěž a trhy (Agcm) zahájil vyšetřování možné dohody o omezení hospodářské soutěže při prodeji skleněných lahví. Podle úřadu se společnosti Berlin Packaging Italy, Bormioli Luigi, O-I Italy, Verallia Italia, Vetreria Cooperativa Piegarese, Vetreria Etrusca, Vetri Speciali, Vetropack Italia a Zignago Vetro údajně dohodly na zvýšení cen skleněných lahví na víno. Informace pocházely z odvětví, například od společnosti Bottega SpA a nadace Filiera Italia, a také prostřednictvím vlastní platformy pro oznamování nekalých praktik úřadu. Podle dozorového orgánu společnosti koordinovaly své požadavky na podobné zvýšení cen skleněných lahví pro své zákazníky ve stejném období, přinejmenším od roku 2022, a znění

dopisů je prý také téměř totožné. Tato koordinace by mohla být výsledkem dohody nebo sladěného postupu s cílem vyhnout se konkurenční konfrontaci mezi hlavními hráči v odvětví, uvádí se v tiskové zprávě Agcm.

Úřad pro hospodářskou soutěž má k dispozici dopisy, které společnosti O-I, Verallia, Vetreria Piegarese, Vetreria Etrusca, Vetri Speciali a Zignago Vetro údajně zaslaly svým zákazníkům v březnu a září 2022, aby jim sdělily všeobecné zvýšení prodejních cen lahví, přičemž společnosti se odvolávají na exponenciální nárůst nákladů na energie a suroviny. Uvedená zvýšení byla údajně uplatněna zpětně nebo téměř současně s předemtným sdělením u již uskutečněných nebo budoucích objednávek. Výrobci skla je prezentovali jako dočasná, ale v prvním čtvrtletí roku 2023 byly ceny opět zvýšeny.

Úřad s podporou speciálního antimonopolního oddělení Guardia di Finanza provedli šetření v sídlech společností a do vyšetřování se zapojilo i národní sdružení sklářského průmyslu Assovetro. Výrobci nebo jejich právním zástupcům byla poskytnuta šedesátidenní lhůta od oznámení tohoto rozhodnutí, aby uplatnili své právo na slyšení. Žádost o slyšení musí být doručena nejméně patnáct dní před uplynutím této lhůty, tj. před koncem roku. Podle úřadu musí být rozhodnutí přijato do 31. prosince 2024.

WEINWIRTSCHAFT/14. 11. 2023

Ostatní zprávy

Itálie vítězí nad Austrálií ve sporu o Prosecco

Po čtyřech letech sporů vyhrálo konsorcium DOC Prosecco významný spor proti australskému sdružení výrobců Australian Grape and Wine Inc (AGWI). Odvolací soud v Singapuru nezvratně rozhodl, že v Singapuru se může jako Prosecco nazývat pouze víno z italské oblasti původu. V roce 2019 Italové požádali o registraci svého zeměpisného označení u singapurského úřadu průmyslové duševní vlastnictví (IPOS) a bylo jim vyhověno. Společnost AGWI proti tomu podala námitku, která byla zamítnuta. Společnost AGWI se poté odvolala a v roce 2022 dosáhla příznivého rozhodnutí. Soud dospěl k závěru, že zápis by měl být zamítnut, protože by mohl uvést spotřebitele v omyl, že všechna

vína Prosecco pocházejí pouze z uvedené oblasti v Itálii, ačkoli některá mohou pocházet i z Austrálie.

Konsorcium se proti tomuto rozsudku odvolalo k odvolacímu soudu, kde ve věci rozhodovalo pět soudců. Australským výrobcům se nepodařilo prokázat, že by uvedení Prosecca jako zeměpisného původu mohlo uvést spotřebitele v Singapur v omyl. Rozsudek vzal v úvahu také údaje o dovozu australského Prosecca a Prosecca DOP, jakož i přejmenování odrůdy Prosecco na Glera k 1. srpnu 2009.

Italské Prosecco se v Singapuru prodává od roku 2015 a v roce 2018 se ho dovezlo 387 100 litrů. Australské Prosecco je k dispozici od roku 2011, ale v roce 2018 se do země dovezlo pouze 9 657 litrů. Asociace australských výrobců prohrála proti konsorciu v Singapuru, stejně jako na konci roku 2021 v Číně, kde Italové bojovali o ochranu ochranné známky sedm let. Rozhodnutí v Singapuru je významné pro celou oblast zeměpisných označení, protože je to poprvé, co odvolací soud rozhodl o ochraně zeměpisných označení v této zemi. Evropská komise, zastoupení Evropské komise v Singapuru a italské velvyslanectví v Singapuru se zasloužily o podporu konsorcia v tomto soudním sporu. Austrálie může po krachu jednání o obchodní dohodě mezi Austrálií a EU pokračovat ve výrobě Prosecca, ale vývoz je stále komplikovanější.

WEINWIRTSCHAFT/16. 11. 2023/JS

Velká Británie drasticky uvolňuje vinařský zákon

Britská vláda navrhuje četné změny britského zákona o víně, které mají vstoupit v platnost 1. ledna 2024. Cílem opatření je odstranit v zemi předpisy EU, které by podle vlády zpomalovaly inovace a bránily udržitelnosti. Podle odborníků z odvětví bude mít nejrozsáhlejší důsledky nový systém zdanění alkoholu v zemi, který vstoupil v platnost v létě 2023. Sazba daně je nyní vázána na obsah alkoholu; vína s nízkým obsahem alkoholu jsou zdaněna méně. Oproti starému daňovému systému se u tichých a šumivých vín s obsahem alkoholu pod 12,5 % obj. snižuje. U vyššího obsahu alkoholu je situace odlišná: Daň z tichých vín s 13,5 % obj. se zvýší přibližně o 20 % (0,50 EUR za láhev), ▶

u fortifikovaných portských vín dokonce o 1,50 EUR za láhev.

Dalekosáhlé důsledky má také změna zákona o označování. Budou zrušeny (staré) předpisy EU, podle kterých nesmí být zkvašená hroznová šťáva s obsahem méně než 8,5 % (s některými výjimkami) označena jako víno. To znamená, že dealkoholizovaná vína se nyní mohou nazývat vínem. Toto opatření vytváří základ pro další změnu: ve Spojeném království bude v budoucnu povoleno vyrábět piquette (nápoj kvašený ze zbytků hroznů a vody s nižším obsahem alkoholu). Výroba je v EU zakázána, ale tento nápoj si zejména v Novém světě získal příznivce mezi milovníky přírodního vína. Dále výrobci vína nyní mohou uvádět obsah alkoholu v desetínách procenta (např. 12,7 %). Pro britské výrobce šumivých vín nejsou povinné ani zátky tvaru hříbku u šumivého vína, ani agrafy či fólie. Větší volnost bude také v oblasti tvarů lahví, v budoucnu by se například mohly používat hranaté lahve. Britští dovozcí budou moci v budoucnu přidávat do dováženého vína oxid uhličitý a míchat vína z více zemí. To je povoleno i v EU, ale takové směsi musí být označeny jako „výrobek Evropského společenství“ a na etiketě nesmí být uvedena odrůda.

DER WINZER/19. 11. 2023/JS

D. O. Cava: Náročné vinobraní, vzešup vysoce kvalitního označení „Guarda Superior“

Výroba vysoce kvalitních Cav s označením „Guarda Superior“ je nyní, po dokončení vinobraní v roce 2023, prioritou značky původu Cava. Vinobraní začalo začátkem srpna, stejně jako v předchozím roce, a přineslo různé výsledky v různých regionech, které tvoří značku původu Cava. To je důsledkem toho, že se jedná o nadregionální označení původu. Celkově vzato, úroda byla vyvážená. Zachování vysoké kvality Cava je jedním z hlavních výzev jak pro pěstitele, tak pro zpracovatele. To je zřejmé z konsolidace systému kontroly, který zahrnuje sběr kvalitativních a kvantitativních údajů v reálném čase, což je základem pro Regulační radu. Systém umožňuje neustálé monitorování vinic a vinařství.

Vzhledem k obtížným povětrnostním podmínkám, nízkým srážkám a vysokým teplotám je letošní vinobraní varováním do budoucna. Vinařství bude i nadále vyžadovat obrovské úsilí a odhodlání od

všech účastníků zapojených do procesu výroby Cava. V této situaci projevuje Regulační rada podporu pěstitelům a zpracovatelům s cílem zmírnit klimatické výzvy a čelit nové situaci v důsledku obtížných podmínek. Javier Pagés, prezident Regulační rady D. O. Cava, zdůrazňuje extrémní podmínky, kterým museli čelit pěstitele a zpracovatele, a zároveň se raduje z výjimečné kvality hroznů z hlediska jejich zdravotního stavu a vhodného stupně zralosti s odpovídajícím obsahem kyselin pro výrobu Cava. Přispěl k tomu právě projekt „Guarda Superior“

TECNOVINO.COM/LISTOPAD, 2023/JS

Digitální mapování vinic v Anglii

Projekt digitálního mapování vinic si klade za cíl vytvořit integraci dat, která by potenciálně mohla zásadně ovlivnit pěstování révy ve Spojeném království a celosvětově. S digitalizací, která stále více nabývá na významu při řízení, by se měla více podpořit automatizace zemědělských pracovních operací. Projekt začne digitálně mapovat vinice až na úrovni jednotlivých řádků a dokonce i jednotlivých keřů. Prvním testovacím místem v rámci programu podporovaného ministerstvem životního prostředí bude JoJo's Vineyard v Oxfordshiru. Pro sledování mikroklimatu a počasí, zdraví plodin, vlhkosti půdy, počtu a kvality plodů budou využity drony, roboty a senzory na poli/vinici.

Vzniklá mapa bude ve druhém roce projektu použita pro řízení systémů přesné aplikace přípravků na ochranu rostlin a pro vytvoření pro pěstitele přesných map výnosu plodiny před sklizní. Projekt vede konsorcium, které zahrnuje odborníky na technologie spolupráce z Agri-EPI Centre, odborníky na mapování plodin, robotiky, konzultanty v oblasti vinohradnictví a výzkumníky v oblasti robotického mapování. Je to vstupní krok pro otevření potenciálu přesného zemědělství. Vinohradnictví je pouze začátek, následně by se systém měl rozšířit i do jiných odvětví.

THEDRINKSBUSINESS.COM/1. 11. 2023/JS

Zloději šampaňského po honičce utekli

Francouzské policii se po honičce jako z filmu podařilo získat zpět auto plné ukradeného šampaňského Moët &

Chandon. Kontejner byl ukraden v noci 11. listopadu. Zloději však zřejmě nevěděli, že náklad obsahuje také sledovací zařízení, pomocí kterého policie kolem deváté hodiny ráno vypátrala vozidla zlodějů, asi 20 kilometrů od Paříže. Na dálnici následovala honička mezi dvěma nákladními vozidly a třemi policejními vozy. V průběhu honičky nechal jeden ze zlodějů svůj kamion bez řidiče a za jízdy po dálnici naskočil ze svého vozidla do BMW svého komplice. Zatímco jedno hlídkové vozidlo zůstalo v zádu, aby zajistilo kamion a provoz na silnici, zbylá dvě pokračovala v pronásledování, ale zlodějům se podařilo ujet. Na poslední chvíli sjeli do průmyslového areálu a policie je nemohla přímo sledovat. Krátce poté byl nákladní vůz nalezen opuštěný v průmyslovém areálu, náklad byl neporušený a po zlodějích nebylo ani stopy.

WEINWIRTSCHAFT/15. 11. 2023/JS

Hrozný chrání vaše oči

Vědci z Národní univerzity v Singapuru upozornili na pozitivní vliv hroznů na zrak. V podrobné studii zjistili, že pravidelná konzumace hroznů výrazně zlepšuje zdraví očí díky vysokému obsahu antioxidantů, které účinně bojují proti oxidačnímu stresu a poškození zraku. Zvýšením celkového obsahu fenolů v těle toto sezónní ovoce posiluje přirozenou obranu našich očí proti nemocem a předčasnému stárnutí.

Studie poukazuje na zlepšení optické hustoty makulárního pigmentu a snížení obsahu koncových produktů pokročilé glykace neboli AGE. Tyto vědecké výsledky svědčí nejen o prospěšnosti hroznů pro zrak, ale také o jejich potenciálu revolučně změnit náš přístup ke zdraví očí. Pouhých 46 g lyofilizovaného hroznového prášku každý den by se mohlo promítnout do významného zlepšení zdraví očí, zejména u starších lidí. V případě makulární degenerace a dalších problémů se zrakem nabízí hrozný přirozené řešení.

SEVI.NET.ES/18. 10. 2023/JS

Mladá Kordovanka vyrábí mouku z hroznových matolin jako doplněk stravy bohatý na resveratrol a minerály

Lorena Londero (35), podnikatelka z Colonia Caroya v argentinské Cór- ▶

době, získala cenu za inovaci udělovanou národním ministerstvem pro vědu a technologie za svůj produkt oběhového hospodářství, který využívá vylisované matoliny. V publikaci argentinského ministerstva vědy je

Lorenin produkt zmíněn jako „doplňek výživy s vysokým množstvím antioxidantů, včetně resveratrolu. Obsahuje železo, hořčík, mangan, vlákninu, měď a další“. Surovinu získává z rodinného vinařství Londero,

ale letos ji dostala i z vinařství Terra Camiare. Výlisky mění na hroznovou mouku, kterou nazývá také jako vinná mouka, dehydrované hrozny nebo hroznový prášek.

ENOLIFE.COM.AR.ES/16. 10. 2023/JS

Sklizeň hroznů ve světě

Počasí narušilo světový vinařský zeměpis: Itálie je trestána, Rusko a Čína postupují vpřed

Vlna nepříznivého počasí v čele s bouří Ciaran je poslední ranou v posledním období pro „vinařskou Evropu“, kde se produkce snížila v důsledku klimatických změn o 6 % na celkových něco přes 150 milionů hektolitrů. Připomíná to analýza společnosti Coldiretti založená na aktualizovaných prognózách organizace Copa-Cogeca, která byla zveřejněna 7. listopadu v Meranu. Klima na jedné straně znevýhodňuje vinařské oblasti na jihu starého kontinentu a některé nové producentské země, jako je Austrálie a Nový Zéland, a také Spojené státy, které jsou stále více ohroženy fenoménem požárů, na druhé straně podporuje rozšiřování vinic v zemích bez vinařské tradice, od Velké Británie po Čínu, přes Rusko, nebo obnovení produkce v oblastech, které ji v minulosti měly, jako je Gruzie a některé oblasti Kavkazu.

Na dopady klimatických změn letos doplatila především Itálie, kde sklizeň hroznů stále ještě probíhá. Naše země s dědictvím biologické rozmanitosti je nejvíce vystavena účinkům bláznivého počasí, vysvětluje Coldiretti, vzhledem k tomu, že sklizňové práce trvají více než 100 dní, což je nejdelší doba v Evropě, a to kvůli existenci až 504 odrůd zapísaných v italském registru révy (oproti 278 ve Francii), z nichž každá vyžaduje jinou dobu zrání. Výsledkem je, že Itálie poprvé po sedmi letech ztratila prvenství mezi výrobci vína v Evropě a na světě, když její produkce se odhaduje na 43,9 milionu hektolitrů, což je o 12 % méně než v loňském roce, zatímco Francie se stala vedoucím výrobcem se 45 miliony hektolitrů, což je o 1,5 % více než v předchozím roce. Špatné počasí postihlo také Španělsko, které zůstává třetím největším evropským producentem, ale oproti loňskému roku pokleslo

o 14 %, zatímco v Německu se produkce odhaduje na 8,9 milionu hektolitrů, což představuje meziročně 2% ztrátu. V důsledku klimatických změn, kdy se projevila suchá zima, krupobití, záplavy a deštivé jarní období, došlo k prudkému poklesu produkce oproti roku 2022 také v dalších evropských producentských zemích, jako je Rakousko (-6 %), Řecko (-23 %), Chorvatsko (-31 %) a Slovensko (-20 %). Dařilo se pouze Portugalsku, kde byl zaznamenán nárůst o 9 % s produkcí sklizně těsně pod 10 mil. hl.

Tváří v tvář důsledkům klimatických změn je proto nutné chránit „vinařskou Itálii“, zdůrazňuje Coldiretti, a kombinovat vlastnosti produktivity, odolnosti vůči patogenům a parazitům a efektivního využívání zdrojů s vlastnostmi vysoké kvality pro spotřebu a zpracování. Šlechtění má nyní k dispozici nové technologie genetického zlepšování, které umožňují přesně a cíleně reprodukovat výsledky mechanismů, jež jsou základem přirozené biologické evoluce (Assisted Evolution Technologies). Aby bylo možné plně využít těchto nových možností, je třeba dospět k regulaci zemědělských produktů získaných těmito metodami, které dnes na regulační úrovni EU nenačezají odpovídající místo.

WINENEWS.IT/3. 11. 2023/JS

Kalifornie dokončuje sklizeň hroznů

Chladné léto dopřalo většině Kalifornie dlouhé a pomalé dozrání, které vede ke skvělým vínům – pokud se nic nepokazí. Nicméně mnoho odrůd opožděných odrůd ještě nedozrálo a některé hrozny možná nedozrají nikdy. Také déšť v posledních týdnech vedl k problémům s plísní na některých vinicích. Minulý víkend vydala národní meteorologická služba pro většinu Kalifornie výstrahu před požáry. Požár a kouř koncem sklizně by byly jedním z nejhorších

scénářů. Stát měl ale štěstí, protože žádné větší požáry nepřišly. Pro některá vinařství se však překvapivě přetrvávající nízké teploty staly problémem samy o sobě. K problémovým odrůdám patří Petite Sirah, Petit Verdot a Merlot. Vzhledem k letošnímu chladnějšímu létu a předčasně chladným nocím rostliny již nejsou schopny vytvořit více cukru. Jinak je ale kvalita hroznů vynikající. Každopádně se bude ročník hodnotit podle odrůdy Cabernet Sauvignon. Množstvím nebude patřit k nejlepším.

Všechny bílé odrůdy jsou mnohem aromatictější a ovocitější než loni. V minulém roce na ně bylo příliš horko. Letošním problémem mnoha vinic jsou nyní plísně, především šedá hniloba. Na kvalitu vína by ale neměla mít vliv, protože nakažené hrozny se odstraní při třídění. Ovlivní však množství sklizně. Některé vinice možná nakonec nebudou sklizeny vůbec. Tlak chorob byl neuvěřitelně vysoký po celou sezónu, nejen během sklizně. Pozitivní zprávou je, že burgundské odrůdy dozrávají brzy a díky tomu se větším problémům vyhnuly. V závěrečném finiši se tempo sklizně zvyšuje, i z obavy příchodu silnějšího mrazu, noční teploty se pohybují kolem nuly. Někteří vinaři to řeší ventilátory na vinici.

WINE-SEARCHER.COM/W. BLAKE GRAY/1. 11. 2023/JS

Německo: Náročný vinařský rok s turbo podzimem

Německý vinařský institut (DWI) odhaduje, že po hlavní sklizni v polovině října bude v Německu v roce 2023 sklizeno přibližně 8,8 milionu hektolitrů moštu. Očekávaná sklizeň je tedy přibližně 1 % pod průměrem posledních deseti let a 3 % pod úrovní předchozího roku, kdy činila 9,1 milionu hektolitrů. Ještě na začátku září se v Německu předpokládala ▶

sklizeň ve výši 9,9 milionu hektolitřů. Prognóza objemu sklizně ze začátku sklizně byla v průběhu sklizně revidována směrem dolů. DWI to zdůvodňuje nutnou selekcí hroznů u mnoha vinařů, která způsobila snížení objemu sklizně.

V závislosti na vinařské oblasti mají němečtí vinaři za sebou velmi náročný rok. Problematické byly povětrnostní podmínky a houbové choroby. Tři největší německé vinařské oblasti, Rheinhessen, Pfalz a Baden, předpokládají průměrné výnosy. Mosel a Württemberg jsou mírně nižší než dlouhodobý průměr, zatímco ostatní regiony vykazují nárůst. Zejména dva severní regiony Sasko (+23 %) a Sálsko-Unstrut (+13 %) zaznamenaly velký nárůst objemu sklizně.

Ecovin, spolkový svaz ekologických vinařů v Německu, hovoří o nervy drásajícím létě a „turbo podzimu“, ale především o vysoké potřebě třídění hroznů při sklizni. V některých částech země se již během kvetení objevily problémy s houbovými infekcemi. Padlí révy a plíseň šedá se staly v některých oblastech stále větším problémem při vydatných srážkách od konce července. V některých vinařských oblastech s modrými odrůdami způsobila od konce srpna vysoké ztráty octomilka japonská. Části Bádenska, Franků a Porýní-Hesenska byly také zasaženy silným krupobitím. Sklizeň provázely vysoké teploty a dostatek slunečního svitu. Na mnoha místech byly hrozny silně selektovány a sklizeny v časných ranních hodinách. Většina vinařství však problémy zvládla dobře, a proto lze očekávat špičkovou kvalitu, vysvětluje DWI.

DER WINZER/31. 10. 2023/JS

Zhodnocení roku 2023 v Rakousku

Na zámku Perchtoldsdorf se 7. listopadu konala valná hromada Rakouského svazu vinařů. Prezident a ředitel svazu ve svých zprávách zhodnotili rok 2023. Prezident Johannes Schmuckenschlager

informoval přítomné o stavu rakouského vinařství. Zde je stručné shrnutí:

Sklizeň 2023: Statistický úřad Rakouska oznámil odhad sklizně ve výši přibližně 2,29 milionu hektolitřů, čímž se zhruba potvrdily prognózy svazu vinařů. S tímto objemem mohou být trhy dobře zásobeny, aniž by se očekávala situace přebytku. Vzhledem k malé sklizni v EU i ve světě musí být na trhu se sudovým vínem nastaveny přiměřené ceny, protože jinak budou mít rakouští vinaři problémy.

Zásoby vína: Úroveň zásob sledovaných ke konci července zůstala v podstatě nezměněna, k nárůstu došlo pouze v oblasti červeného vína, což mimočodem odráží mezinárodní vývoj.

Dovoz/vývoz vína: V roce 2022 se dovoz zvýšil jak objemově, tak hodnotově, zatímco vývoz mírně poklesl v objemu, ale zvýšil se hodnotově.

Novela vinařského zákona: V aktuálním roce došlo ke změnám v mnoha oblastech v podobě rozsáhlé novely. Přesto je třeba v blízké budoucnosti vypracovat nový vinařský zákon, aby se četné změny zformovaly do dobře strukturovaného zákona. Jednou ze změn byla například klasifikace viničních tratí, která má do budoucna zabránit tomu, aby spolky postupovaly samostatně, a vytvořit systémový základ pro regionální rozhodování v celém Rakousku.

DER WINZER/WALTER KALTZIN/15. 11. 2023/JS

Primitivo di Manduria ztratilo 35 % úrody

Apulie je jedním z regionů, které jsou v Itálii nejvíce postiženy plísní révy. Konsorcium Primitivo di Manduria oznámilo, že sklizeň v roce 2023 byla o 35 procent nižší než v předchozím roce. Po počáteční kritické situaci s nepříznivými povětrnostními podmínkami na konci července a začátkem srpna se počasí výrazně stabilizovalo. Nakonec se v tomto roce podařilo sklídit více hroznů, než se

očekávalo. Nedostatek deště a především severní vítr, který přetrvával více než dva týdny, což je neobvykle vzácný jev, který se nevyskytl po celá desetiletí, podpořily proces sušení hroznů Primitivo di Manduria. Tento proces významně přispěl k vyšší koncentraci cukru a položil tak základ pro kvalitní sklizeň. Lze očekávat vína s intenzivní barvou a bohatou strukturou. Konsorcium již letos zavedlo přísnější kontroly sklizně a prodloužilo zákaz nové výsadby v apelaci Primitivo di Manduria až do roku 2026.

WEINWIRTSCHAFT/2. 11. 2023/JS

Válečná sklizeň 2023 na Ukrajině

Tamní vinaři se potýkají se stejnými problémy jako jejich kolegové v celé Evropě, které však ještě zhoršila válka. Je to tlak houbových chorob, cena skleněných lahví, nedostatek pracovních sil, exportní ambice, potřeba místní spotřeby... Stejně jako Francie a Itálie byla Ukrajina v tomto roce pod vysokým tlakem plísně révy. Podle informací, které serveru Vitisphere poskytl Svaz ukrajinských vinařů, ukrajinské vinařské odvětví čelilo letos letnímu suchu na jihu a předčasnému dozrání hroznů v důsledku globálního oteplování. Během podzimu a zimy byl energetický systém pod tlakem. Nebylo připojení k internetu, takže lidé si nemohli objednat vína přes internetový obchod. Navíc když začala válka, platil na celé Ukrajině několik měsíců prohibiční zákon, takže nebylo možné nic prodávat. Ukrajina sice měla značný sklářský průmysl, ale se zničením jedné obzvláště důležité továrny přístup ke skleněným lahvím vyschl. Hlavními problémy jsou rostoucí ceny spojené s nedostatkem lahví, plynu a dalších zdrojů, inflace a nedostatek pracovníků, protože někteří zaměstnanci odešli bránit Ukrajinu. Mnoho zemí podporuje Ukrajinu a objednává ukrajinská vína.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/1. 11. 2023/JS

Podpory a regulace trhu

Situace na trhu EU v zemědělství, analýza COPA/COGECA (říjen - listopad 2023)

Nepříznivé povětrnostní podmínky, včetně vytrvalých dešťů v posledních dvou měsících, velmi ztížily práci v terénu. To ovlivňuje například současnou sklizeň kukuřice, brambor a cukrové řepy. V některých zemích je až 50 % brambor stále na polích a nelze je sklídit. Tyto povětrnostní podmínky ovlivňují také osev ozimů a očekává se, že v mnoha zemích se výrazně sníží osevni plochy.

Je třeba zdůraznit, že dovoz z Ukrajiny vážně ovlivňuje odvětví obilovin, olejnin, cukru, drůbeže a vajec v celé EU. Jsme proto svědky klesajícího trendu cen obilovin, olejnin a cukru, a to i v členských státech dále na západ, jako je Francie, Německo, Belgie a Itálie. Někteří zemědělci se kvůli těmto nízkým cenám ocitli v obtížné situaci. Ceny drůbeže a vajec jsou stále mírně nad obvyklou úrovní, ale jsou mnohem nižší, než by měly být vzhledem k současné poptávce po drůbeži, mase a vejcích.

Za zmínku stojí také zadržující trh s hnojivem v EU (zemědělci čekají na lepší ceny obilí, než nakoupí hnojiva) a rozsáhlé vládní investice v USA jak do tamních hnojiv pro zemědělce, tak do ekologizačních projektů pro hnojivářské společnosti. To by mohlo být pro zemědělce v EU velkou nevýhodou. Jsme si také vědomi toho, že některé velké společnosti vyrábějící hnojiva přesouvají své investice z EU do USA.

Víno: Produkce vína v EU klesne o 7 % oproti předchozímu roku (-4 % v pětiletém průměru). Zvláště špatný rok zažilo červené víno, o čemž svědčí zavedení opatření k řešení krize v tomto odvětví (zejména destilačních opatření, která

se uplatňují především ve Francii). Trh s vínem je v nerovnováze, neboť nabídka je vyšší než poptávka, zejména u červeného vína, která se vyznačuje trvalým poklesem domácí spotřeby v EU (zatímco v roce 2000 se EU ještě podílela na celosvětové spotřebě vína 59 %, v roce 2022 tento podíl klesl na 48 %). Zásoby na úrovni EU se pro rok 2022 odhadují na 105 % produkce EU a spotřeba se pro rok 2022/2023 odhaduje na 129,680 mil. hektolitrů.

Ekologické zemědělství: Průměrná hodnota prodeje ekologického zemědělství (1. čtvrtletí 2023): -4 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2022, s výjimkou DE a AT, které zaznamenávají postupný vzestup. V každém případě se očekává, že růst cen bude pokračovat v důsledku inflace a nízké spotřebitelské poptávky, stejně jako pokles objemu prodaných produktů. Produkce ekologického mléka v 1. čtvrtletí 2023: +1,41 % ve srovnání se stejným obdobím loňského roku. Cenový rozdíl mezi ekologickým a konvenčním mlékem se prohlubuje, ekologické mléko stojí o 10 EUR/100 kg více než mléko konvenční. Hlavním problémem je trend, že mnoho ekologických zemědělců (v některých evropských regionech až 20 %) přechází zpět ke konvenčnímu zemědělství, čímž se snižuje plocha ekologicky obhospodávané půdy.

COPA-COGECA/24. 11. 2023/JS

Z jednání poradní skupiny (CDG) pro víno při EK 10. 11. 2023: Trh s vínem a jeho regulace

Národní programy podpor - odvětví víno (výdaje do 15. října 2023 v milionech eur) a počáteční zásoby vína 2023/2024 (v % roční sklizně):

Stát	Vyčerpáno	Strop	Zásoby (%)
Bulharsko	14,691	25,721	83
Česko	4,953	4,954	230
Německo	37,286	37,381	122
Řecko	20,436	23,030	108
Španělsko	185,024	202,147	115
Francie	269,628	269,628	117
Chorvatsko	10,409	10,410	225
Itálie	275,800	323,883	104
Kypr	4,465	4,465	142
Litva	0	0,043	?
Maďarsko	22,985	27,970	98
Rakousko	13,155	13,155	129
Portugalsko	62,670	62,670	172
Rumunsko	45,835	45,844	41
Slovinsko	4,848	4,849	85
Slovensko	4,880	4,887	?
EU	977,066	1 061,037	114

Počáteční zásoby 2023/2024 činily 180 mil. hl, což je o 4 % více oproti počátečním zásobám 2022/23.

Krizová destilace 2023/2024, tj. od června 2023 do října 2024 v tis. hl:

Stát	Víno	Objem
Francie	CHOP/CHZO/bez z.o., pouze červené a růžové	2 695
Španělsko	CHOP/CHZO/bez z.o., pouze červené a růžové	341
Itálie	CHOP/CHZO/bez z.o., pouze červené a růžové	228
Portugalsko	CHOP/CHZO, pouze červené a růžové	299
Německo	CHOP, pouze červené	100
Maďarsko	CHOP, pouze červené a růžové	90
EU		3 754

Ceny exportovaného vína z EU v roce 2022/2023 podle kategorií se pohybovaly v případě šumivého vína kolem 8,80 €/l s rostoucím trendem během posledních dvou let, u lahvového tichého vína to bylo okolo 5,70 €/l s trendem mírnějšího růstu v posledních třech letech, tiché víno v BiB bylo exportováno za cenu přibližně 2,30 €/l s velmi slabým růstem v posledních třech letech. Nebalené tiché víno bylo exportováno za průměrnou cenu zhruba 1,00 €/l již posledních šest let.

COPA-COGECA A DG AGRI, ZPRACOVAL

J. SEDLO

Málo environmentálních požadavků pro financování restrukturalizace vinic z EU

Evropský účetní dvůr (EÚD) kritizoval podpůrná opatření EU pro vinařství. Ve zvláštní zprávě „Restrukturalizace a výsadba vinic v EU“ kritizuje nedostatečné environmentální ambice a nejasné dopady na konkurenceschopnost. EÚD došel k závěru, že chybí kritéria měření pro určení dopadu podpůrných opatření na konkurenceschopnost zemědělských podniků. Kritizován je také nedostatek environmentální udržitelnosti – což je vlastně jeden z hlavních cílů reforem společné zemědělské politiky EU.

Členské státy jsou povinny vynaložit alespoň 5 % dotací pouze na opatření související s cíli, jako je ochrana životního prostředí, přizpůsobení se změně klimatu, zvýšení udržitelnosti výrobních systémů nebo snížení dopadu odvětví vína na životní prostředí. Podle zprávy plánovaly země jako Francie a Itálie dosáhnout těchto 5 procent výhradně prostřednictvím destilace vedlejších produktů, lze předpokládat, že získaný průmyslový alkohol by mohl být využit k výrobě energie.

Komise uvádí, že Předepsaný podíl 5 % na cíle v oblasti životního prostředí a klimatu je sice poměrně nízký, nicméně představuje zlepšení oproti předchozím národním programům podpory odvětví vína. Podle EÚD Evropská unie podporuje producenty vína částkou 0,5 miliardy eur ročně na restrukturalizaci jejich vinic. Ekologické cíle reformy SZP se dovedou do absurdity, když se například v Kastilii-La Mancha podporuje restrukturalizace z odrůdy Airén, odolné vůči horku a suchu, na odrůdu Syrah, která je v horkém a suchém klimatu čas-

tečně závislá na zavlažování. Tak tomu bylo v letech 2007 až 2023. Cílem bylo zvýšit odbyt producentů prostřednictvím „hodnotnější“ odrůdy. Avšak vzhledem k současnému přebytku červeného vína je úspěch pochybný.

WEINWIRTSCHAFT/15. 11. 2023/JS

Bordeaux: 30 000 až 40 000 hektarů vinic by mohlo do pěti let „zmizet“

Aby se zabránilo snížení vinařského potenciálu regionu Bordeaux o 20–30 %, sešlo se sdružení vinařů Bordeaux s místními úřady, aby se podělilo o své stížnosti a návrhy na překonání krize: minimální cena za sud vína, přecenění zásob, kompenzace uhlíku atd. V pondělí 6. listopadu svolala Meziprofesní rada pro víno v Bordeaux (Conseil Interprofessionnel du Vin de Bordeaux, CIVB) krizové oddělení pro víno v novém formátu. Toto pracovní zasedání, jehož konání bylo oznámeno na veřejném zasedání v říjnu a o které požádalo sdružení Viti 33, konstatovalo, že chystané vykloučení 9 000 hektarů vinic nebude stačit k obnovení rovnováhy na vinicích v Bordeaux. Na setkání se sešly zástupci interprofese, vinařského svazu Bordeaux, departementu Gironde a regionu Nouvelle-Aquitaine a zaměřily se na hledání nových řešení. Všichni se shodli na tom, že hrozí značné riziko zániku vinařství, přičemž v příštích pěti letech by mohlo zmizet 30 000 až 40 000 ha vinic, pokud bude situace pokračovat tak, jak je. Při 108 000 ha vinic apelace v ročníku 2022 se takový pokles plochy vinic zdá být ohromující.

Mezi návrhy, které sdružení Viti 33 předkládá, je i požadavek, aby povinné dobrovolné příspěvky (CVO) byly vypočítávány v poměru k jednotné ceně za sud pro všechny stejně (v současné době činí 4,72 € bez DPH/hl pro Bordeaux AOC a 10,39 € pro Médoc, Pessac-Léognan, Saint-Emilion Grand Cru atd.) a zákaz používání značky Corporate Social Responsibility (CSR) pro obchodníky, kteří nakupují pod výrobními náklady svých dodavatelů, přestože je tato značka k tomu zavazuje" (což má za cíl získat značku „Bordeaux Cultivons Demain“, kterou připravila CIVB). Dalším z návrhů vinařů je zavedení „slušné minimální ceny“. I přes právní překážky (zejména stanovování cen) je třeba v této otázce pokročit, aby se zastavily divoké nabídky, které znepokojují naše zákazníky a distributory. Takové opatře-

ni by umožnilo přecenit zásoby ve vinařství a vyžaduje velmi širokou kolektivní podporu, aby uspělo. Stejně jako zpočátku bankovní záruka. Region sdělil, že s tím lze počítat a že pro to existuje určitá struktura.

Region Nouvelle-Aquitaine chce rovněž zavést svůj současný pilotní program výroby energie z obnovitelných zdrojů na vinicích. V době, kdy regulace agrivoltaiky podněcuje debaty v odborech, se téma energetické diverzifikace ve vinařství ukazuje jako složité. Sdružení rovněž požaduje vytvoření mechanismů pro maximální využití uhlíku zachyceného vinicemi. Vzhledem k tomu, že vinice nejsou plochami produkujícími potraviny, je tato nová funkce skutečnou novinkou. Je třeba si uvědomit, že řešení nebudou muset hledat jen vinice v Bordeaux, protože vinařská krize je všude.

VTISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/8. 11.

2023/JS

Francie: 20 milionů na podporu vinařů postižených plísni révy v roce 2023

Národní shromáždění s podporou vlády odhlasovalo vytvoření nouzového fondu s limitem 20 000 eur na podnik, který má pomoci vinicím nejvíce postiženým letošní plísni révy, od Gers po Gironde. Například v apelaci Bordeaux byla zaznamenána historicky nejnižší úroda. Když pojišťovny zklamaly vinaře těžce postižené letošní plísni révy, francouzské Národní shromáždění právě jednomyslně přijalo pozměňovací návrh 122 poslanců, kteří 8. listopadu hlasovali na podporu vinařů s největšími problémy s peněžními toky v důsledku epidemie plísni révy (která byla obzvláště silná v regionech Dordogne, Gironde a Gers), a to zavedením nouzového fondu v režimu de minimis až do výše 20 milionů eur. Tento překvapivý návrh, jehož předkladatelem je zpravodaj finančního výboru, usiluje o vytvoření podpory prostřednictvím mechanismu „konkurenceschopnosti a udržitelnosti zemědělství, zemědělsko-potravinářského a lesnického odvětví“ v návrhu zákona o financích na rok 2024. Konkrétně tento nástroj umožní vyplácet podporu až do výše de minimis 20 000 EUR během tří let.

Vinařské odvětví však požadovalo podporu ve výši 60 milionů eur. U nejhůře postižených vinařských podniků hrozí, že tohoto stropu rychle dosáhnou. Nouzový ▶

fond možná nebude stačit, ale je uznáním skutečnosti, že na utrpení vinařů upozornil parlament v době, kdy jsou rozpočty a politika nesmírně komplikované. Škody způsobené plísní révy jsou velmi různorodé. V Bordeaux postižené oblasti utrpěly velké škody (někdy s nulovou sklizní), zatímco ty s tradičnějšími ochrannými strategiemi nebo méně deštivými/vzdušnějšími terroiry dopadly lépe. Vzhledem k tomu, že se tato novela nezabývá otázkou podpory vinic postižených velkým suchem, které decimuje révu v Languedoc-Roussillon, zástupci odvětví se i nadále obrací na ministerstvo zemědělství.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/9. 11. 2023/JS

Francie: 20 milionů z nouzového fondu pro všechny vinaře v hospodářských potížích

Podpora pro vinaře, která byla předložena parlamentu na pomoc vinařům, jež srazila na kolena plíseň révy, bude otevřená vinařstvím v hospodářských potížích ze všech důvodů, tedy i těm, které nesouvisí s plísní. Ministerstvo zemědělství upřesnilo, že režim se nebude vztahovat výhradně na plíseň révy, aby se odstranily jakékoli nejasnosti. Vláda stojí při vinařích, kteří čelí mimořádné ekonomické situaci, oznámilo tiskové prohlášení ministerstva zemědělství. Přístup k fondu budou mít producenti, kteří se potýkají s klimatickými obtížemi (krupobití, sucho atd.) nebo finančními obtížemi (pomalý odbyt, nerentabilní trhy atd.). Ministerstvo doufá, že první platby budou vyplaceny v nadcházejících měsících s cílem co nejrychleji tuto podporu rozjet.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/10. 11. 2023/JS

Očekávají se žádosti a zklamání vinaři o podporu na vykloučení vinic v Bordeaux

Zatímco mnozí budou vyzváni k vykloučení vinic, jen málo z nich bude vyzváno k financované přeměně vinic na jiné plodiny. Po dlouhých týdnech čekání, nejprve na evropské potvrzení před čtrnácti dny a poté na zveřejnění národní vyhlášky, která vyšla 19. 11., byla nyní vyhlášena výzva k podávání žádostí o sanitární vykloučení révy vinné bez komerční perspektivy v Gironde, aby

se zabránilo šíření škodlivého organismu *Grapevine flavescence dorée* phytoplasma. Formulář žádosti o dotaci ve výši 6 000 EUR/ha je nyní k dispozici na internetových stránkách prefektury a podle vlády bude otevřen do pondělí 11. prosince 2023. To nevyhnutelně povede ke zklamání, protože očekávané žádosti budou přesným opakem rozpočtů, které jsou k dispozici pro jednotlivé typy klučení. Ačkoli existuje jednotná prémie ve výši 6 000 EUR na hektar, tento bezprecedentní režim sanitárního klučení kombinuje dva typy financování pro dva různé nástroje, z nichž každý má vlastní postupy a odvolání.

Žadatelé o klučení si budou moci vybrat mezi balíčkem 38 milionů eur ve formě státem financované podpory na renaturalizaci pro vinaře, kteří ukončili svou činnost, a balíčkem 19 milionů eur ve formě podpory na diverzifikaci zemědělství od Rady pro obchod s vínem v Bordeaux (CIVB) pro vinaře, kteří zůstávají v činnosti. Z 9 500 hektarů, které by mohly být financovány v rámci tohoto režimu, však v rámci kampaně před podáním žádosti, která proběhla letos v létě, bylo předběžně požádáno 9 251 ha vinic, přičemž třetina z nich byla určena pro povinnou renaturalizaci a závazek zachovat úhor/zalesnění po dobu 20 let a dvě třetiny pro pružnější diverzifikaci. Jinými slovy, žádosti jsou obrácené ve vztahu k finančním prostředkům vyčleněným na jednotlivá opatření v rámci celkového rozpočtu 57 milionů eur (1/3 vyčleněná na diverzifikaci a 2/3 na renaturalizaci). Na diverzifikaci tak bude podáno dvakrát více žádostí, než umožňuje rozpočet, na renaturalizaci o polovinu méně žádostí ve srovnání s finanční kapacitou.

Na vinicích v Bordeaux je nyní nejdůležitější co nejrychleji provést toto klučení. Cílem je sice snížit plochu vinic v Bordeaux od ročníku 2024, ale k nezbytnému obnovení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po červených vínech v krátké době nedojde. Vzhledem k tomu, že se dlouhodobě očekává pokles spotřeby vína, obavy z dalšího klučení dokonce rostou.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/19. 11. 2023/JS

Snížení odvodů za zaměstnance vinaře v obtížích?

Sébastien Pla, senátor za region Aude, předložil dva pozměňovací návrhy na

snížení podílu zaměstnavatele na příspěvcích na sociální zabezpečení zaměstnanců v roce 2024. V parlamentní debatě o francouzském rozpočtu na rok 2024 se zdá, že byla zahájena soutěž Lépine o podporu vinařství. Poté, co Národní shromáždění v návrhu zákona o financích překvapivě vytvořilo nouzový fond ve výši 20 milionů eur pro vinaře s finančními problémy, by Senát mohl v návrhu zákona o financování sociálního zabezpečení přijmout opatření na snížení příspěvků sociálního zabezpečení zaměstnanců pro vinařské podniky v obtížích. Takový plán předložil senátor Sébastien Pla, který navrhuje dva pozměňovací návrhy na snížení podílu zaměstnavatele na příspěvcích na sociální zabezpečení v roce 2024 pro zaměstnance vinařství a samostatně výdělečně činné vinaře.

Pokud bude přijat, toto postupné osvobození od příspěvků zaměstnavatelů na sociální zabezpečení bude mít za následek udržení zaměstnanosti a zamezení zhoršení peněžních toků, říká předseda sdružení *Vignerons Indépendants de France*, s tím, že soukromí vinaři představují 78 % stálých pracovních míst na plný úvazek ve vinařském odvětví. V departementech Aude, Hérault a Pyrénées-Orientales byly již sníženy příspěvky zaměstnavatelů na sociální zabezpečení pro vinaře postižené suchem.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/13. 11. 2023/JS

Výzva k demonstraci v Narbonne 25. listopadu

Vinaři z jižní Francie sejdou na výzvu svazu Aude. K pochodu jsou zváni všichni, kdo mají něco společného s vinařstvím. Stejně jako 19. října, kdy pochodovali na náměstí Le Boulou, jsou vinaři z Midi vyzýváni k demonstraci v Narbonne. Zástupci vinařů z celého regionu Midi potvrdili, že demonstrace v sobotu 25. listopadu bude pravděpodobně velká. Očekává se, že řady průvodu, který vyjde do ulic Narbonne od 14.30 hodin, zaplní kolem základní skupiny z regionu Languedoc vinaři ze Středomořského oblouku i odjinud. K pochodu po boku vinařů byli vyzváni také myslivci, kterých se problémy s vinařskou pustinou bezprostředně dotýkají. Předseda svazu vinařů z regionu Aude dokonce hovoří o možnosti, že by se k pochodu připojili ▶

i vinaři z jihozápadní Francie. Gers, Landes a možná i Bordeaux nám sdělily, že mají zájem se zúčastnit. Nemohu stanovit žádné cíle, jen doufám, že hnutí bude konzistentní," dodává Frédéric Rouanet.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/10. 11. 2023/JS

6 000 demonstrantů potvrzuje úspěch protestu vinařů v Narbonne

V ulicích Narbonne se na demonstraci 25. 11. sešla široká škála vinařů od jihozápadu až po regiony Rhône a Provence. Vinaři z regionu Midi se v hojném počtu sešli k pochodu ulicemi Narbonne. Autobusy nebo vlastními prostředky se na výzvu Svazu vinařů Aude (SVA) vydalo 6 000 vinařů a příznivců celého venkova (6 000 podle organizátorů, 4 000 podle prefektury), aby v poklidné atmosféře, za zvuku petard vtrhli na náměstí u radnice a prošli hlavními cestami subprefektury Aude. Zatímco v roce 1976 se 300 vinařů uchýlilo do katedrály Saint-Pierre pod ochranu montpellierského biskupa, tentokrát se k davu připojil Mons. Bruno Valentin, biskup diecéze Carcassonne a Narbonne, aby nabídl svou podporu vinařům a venkovskému obyvatelstvu. V prvních řadách se vedle mnoha zástupců okciténských vinařských regionů seřadili všichni zástupci regionálních odborů a mnozí předsedové agrárních komor. Prefekt přijal delegaci zástupců demonstrantů. Předsedové svazu vinařů Aude, francouzských vinařů, vinařských družstev Occitanie, předseda mladých zemědělců Aude a další připomínali prefektovi a podprefektovi Aude zhruba dvacet minut naléhavou potřebu rychlé reakce na požadavky vytyčené již před demonstrací.

VITISPHERE/OLIVIER BAZALGE/25. 11. 2023/JS

Francouzský ministr zemědělství slibil klučení a finanční podporu pro vinařství od roku 2024

Francouzský ministr zemědělství ve středu 29. listopadu na prefektuře v Montpellier na setkání se zástupci vinařů, kteří požadují mimořádná opatření, ujistil, že je plně podporuje při překonávání poklesu spotřeby vína, které podkopává celé francouzské vinařství.

Příznivě reagoval na dva naléhavé požadavky, které vznesli demonstranti v sobotu 25. listopadu v Narbonne: rychlé zavedení dočasného režimu klučení a podpora cash flow prostřednictvím roku bez daně. Ministr Marc Fesneau má tento týden o tom odeslat dopis oficiálně zahajující jednání s Evropskou komisí.

Dočasné klučení se předpokládá pro roky 2024-2025 a 2025-2026 a mohlo by být dotováno až do výše 2 400 EUR/ha. Poté ve třetím roce by bylo možný přechod na odloženou restrukturalizaci (6 až 8 let). Otázky kompenzací za ztrátu úrody je třeba ještě vyjasnit, nejdříve se musí získat souhlas Komise s dočasným vykloučením a odloženou restrukturalizací. Pokud jde o opatření na podporu zemědělských podniků s nedostatkem finančních prostředků, budou předloženy dva nástroje. Prvním je změna objemu nouzového fondu ve výši 20 milionů eur, který byl nedávno vytvořen. Ministr řekl, že 20 milionů eur v nouzovém fondu nebude stačit, vinařské odvětví navrhuje obálku ve výši 60 milionů eur na pokrytí hospodářských a klimatických potíží (plíseň, sucho, krupobití atd.). Druhý nástroj konsolidace peněžních toků by transformoval roční splátky bankovních úvěrů na rok 2024 na dotované úvěry, přičemž by se rozšířil model přijatý pro státem garantované úvěry. Tato dotace úrokové sazby by tak mohla být částečně hrazena státem (a mohla by být doplněna místními orgány).

Do začátku roku 2024 se rovněž očekává globální plán, přičemž 29. listopadu byly vzneseny další požadavky: podpora soukromého skladování, podpora navazujících subjektů, které ztratily výrobní potenciál v důsledku rozmarů počasí, nástroje pro získání exportních trhů, zdroje pro přechod na ekologii a přizpůsobení se změně klimatu atd. Ministr a jeho zaměstnanci vzali tyto body na vědomí.

VITISPHERE/ALEXANDRE ABELLAN/29. 11. 2023/JS

Španělsko: Dotace ve výši 91,6 milionu eur na investice do vinařského odvětví

Ministerstvo zemědělství schválilo rozdělení finančních prostředků mezi autonomními oblastmi na podporu 364 žádostí o dotaci, které byly přijaty.

Celkem tak bylo rozděleno 91,6 milionu eur na investice do vinařského odvětví. Dotace z tohoto programu jsou určeny pro hmotné nebo nehmotné investice do zařízení na zpracování a infrastruktury pro víno a také do struktur a nástrojů pro obchodní produkty určené pro vinařství. Z 91 647 952,44 eur bylo schváleno 68 773 807,91 eur na rok 2024 a dalších 22 874 144,53 eur na finanční rok 2025, protože některé operace mají dvouletý charakter.

TECNOVINO.COM/LISTOPAD 2023/JS

Abruzzo postihla 70% neúroda

Výpadek úrody v italské vinařské oblasti Abruzzo se v září odhadoval na 40 %. Po sklizni však producenti hovoří o 70% propadu produkce ve všech čtyřech provinciích. Vinaři již v červnu požádali o podporu kvůli řádění plísňové révy. Nyní abruzzskému vinařskému odvětví došla trpělivost. Na tiskové konferenci koncem října vysvětlilo 12 sdružení vinařů, včetně konsorcia Vini d'Abruzzo, sdružení enologů Assoenologi a družstevního sdružení Legacoop, katastrofální situaci v odvětví a předložilo „poslední výzvu“ příslušným státním a regionálním orgánům. Budou nuceni vyjít do ulic s tisíci pěstiteli a jsou připraveni bojkotovat i krajské volby, uvedli zainteresovaní. Po měsících prohlášení, slibů a falešných očekávání není politické vedení regionu Abruzzo stále schopno poskytnout jasné odpovědi na podporu odvětví.

Podle současných odhadů činí ztráty 2 miliony hektolitrů vína (asi třináctnáctá roční produkce vína ČR), tj. přibližně 260 milionů lahví vína, a finanční ztráty nejméně 380 milionů eur. Doposud byly k dispozici pouze velmi omezené ekonomické zdroje, které jsou pro zvládnutí současné situace naprosto nedostatečné. Přitom jen italské vinařské odvětví, bez navazujících odvětví, má obrát více než 7 miliard eur. „Na dva roky nám bylo přiděleno směšných 5 milionů v regionálním sektoru a 7 milionů v národním sektoru, což zdaleka neodpovídá potřebám,“ vysvětlují výrobci. Mezi základní požadavky patří pozastavení splátek půjček a financování na dva roky, snížení nebo pozastavení příspěvků na sociální zabezpečení a nulový úrokový režim pro některé půjčky.

WEINWIRTSCHAFT/2. 11. 2023/JS